

„A SZIV” KIS KÖNYVTÁRA 7. SZÁM

SZIVET A CSALÁDNAK!

IRTA:
PALÁNKAI GAUSZ TIBOR S. J.

BUDAPEST, 1945.
PÁZMÁNY PÉTER IRODALMI TÁRSASÁG KIADÁSA

„A SZIV” KIS KÖNYVTÁRA 7. SZÁM

SZIVET A CSALÁDNAK!

IRTA:

PALÁNKAI GAUSZ TIBOR S. J.

BUDAPEST, 1945

PÁZMÁNY PÉTER IRODALMI TÁRSASÁG KIADÁSA

Nr. 496/1944. Imprimi potest. Budapestini, die 30. Nov. 1944.

Stephanus Borbély S. J. Praep. Prov. Hung.

Nihil obstat. Dr. Stephanus Kosztolányi censor dioecesanus.

Nr. 9097/1944. Imprimatur. Strigonii, die 5. Decembris 1944.

Dr. Joannes Drahos vicarius generalis.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest.

Mi lesz velünk?

Minden gazda már a hideg, zimankós, hóvi-haros időben elkészíti a tavaszi munkák tervét. Mert a tél után tavasznak kell jönnie! Amikor a könyv íródott, tél volt. Szörnyű tél. Rettenetes vihar pusztított. Városokat, falvakat néptelenített el. Lakóikat földönfutóvá nyomorította.

Itélt az Isten, ítélt a történelem, ítélt az önzésre épített élet.

Szegény országunk koldussorsra jutott, elpusztult jobban, mint a tatárjárás és törökhódoltság idején.

Mi lesz velünk? Feltámadunk-e még? És ha igen, milyen úton?

Te élsz.

Élned kell.

Ahogy lehet, boldogságodat is keresed.

A nemzetmentő gondolatot össze kell kapcsolnod egyéni boldogulásod vágyával! Élettársat kell keresned, akit talán hasonlóan megvert a háború, de neki is élnie kell. Fogjatok össze, mert kettesben könnyebb az élet, kettesben jobban lehet építeni! Ketten már mélyen szerethetik egymást.

Ha még meg lehet menteni Hazánkat, ha még egyszer boldog akarsz lenni, akkor alapíts családi fészket. A megújult magyar családban vagy családjért dolgozva, amelyet a legvonzóbb szeretet fénye és melege hat át.

Vedd hát ezt a kis könyvet és olvasd! Váltsd

aprópénzre minden gondolatát! Akkor a nagy tél után ismét mosolyog majd reánk a meleg tavaszi napsugár, felvirrad a húsvét, harmadszor is feltámadunk.

Ennek az egyéni és nemzeti feltámadásnak reményében adom kezédbe ezt a kis könyvet. Kíváncsom, hogy az isteni Szeretet világosítsa meg lelkedet!

Adj szívet a családnak! Önmagad szívét és a leghatalmasabb Szívet!

Ezt kéri szeretettel a családba is elkísérő

1944 november 19-én, a legszentebb magyar családanya: Szent Erzsébet asszony ünnepén.

SZERZŐ

I. RÉSZ

SZERESSÉTEK EGYMÁST!

„Nem jó az embernek egyedül lenni!”

Még a hitetlen férfiak és sekélyesen vallásos nők is megegyeznek abban az isteni kijelentésben, amelyet még az ószövetségi Szentírás első lapjain találunk: „Nem jó az embernek egyedül lenni!” Ha másban sokan szembe is helyezkednek Istennel, de ebben szinte mindenki megegyezik a Teremtő ítéletével.

Mit is érne neked, ha tegyük fel, nagyon gazdag lennél?

Gyönyörű kis mesevárban töltöd napjaidat, palotában, amelynek napsugaras, ragyogó szobái, művészi bútorai, telt éléstára, pincéje, paradicsomi kertje, árnyas parkja van, de itt ebben a környezetben egyedül, napról-napra, hétről-hétre, sőt évről-évre unos egyedül kellene élned. Mit érne megigéző férfitermeted vagy elragadó női szépséged, ha soha az életben nem szerethetnél senkit? Társ-talan volnál, mert egyedülvalóságra vagy kárhoztatva. Hiába volna aranyad, ezüstöd, gyémántod: nem tudnál rajta venni semmit, mert nem volna kitől. Hiába hoznád rendbe önmagadat, hajadat, ruhádat: senki sem gyönyörködne benned. Szavadat, énekedet, vidám kacagásodat vagy bús sírá-

sodat nem hallaná senki, hiszen — a föltevés szerint — egyedül vagy. És nagy kertedben is halálra unnád magad: a finom ételek is ízetlenek volnának, mert nem volna társad, akivel mindezt megosszad. Szíved hiába vágyódna valaki után . . . Hiába álmodnál valakiről . . . Nem jönne senki . . . Mert kívülled nincs senki.

Igy volt Ádám is, amikor a jó Isten megteremtette. Társatlan volt. Hiába helyezte őt Isten a gyönyörűség paradicsomába, nem lehetett volna boldog, mert egyedül élt. Ezért volt igaz és marad is igaz örökké: „Nem jó az embernek egyedül lenni!”

Viszont milyen jó annak, aki megtalálja a maga élettársát, majdnem azt mondhatnám: a maga eleven mását, akivel mindenben megegyezhet, akivel mindent megbeszélhet, kitervezhet, akivel mindent megoszthat, aki egyéniségének szinte a fele (mint ahogy a magyar mondja is a nőre vonatkozóan: felesége).

Az előbbi hasonlathoz térek vissza: nem is kell olyan nagyon gazdagnak lenned, nem olyan nagyon fontos a palota, nem is olyan nagy a baj, ha otthonodba nem is mosolyog be mindig a nap-sugár, ha szobáid nem a legmodernebb bútorokkal teltek; nem lényeges, hogy éléstárad és pincéd egészen megteljen vagy hogy park és virág-özön vegye körül házádat . . . Mindez nem jelent boldogtalanságot, ha melletted van valaki, akit szeretsz, aki megosztja örömeidet, aki kitalálja vágyadat, aki érted él, akire mindig és feltétlenül számíthatsz, aki — hogy mindent egy szóval mondjak — élettársad búban és örömben, jó és rossz napokban.

Jól mondja a japán közmondás: „Az ég a nagymennyország, a föld a kismennyország, a férj a női mennyország.”

De a Szentírásnak is igaza van: Aki jó aszszonyt talált, drágakincset talált, az Isten nagy ajándékát találta meg!

A férj boldogsága

A finn herceget, Wasa Jánost, a svéd király, Erik legyőzte és fogságba vetette. A király szigorú életfogytiglani rabságra ítélte a finn herceget. Sem hazáját, sem feleségét, sem otthonát nem láthatta többé. A nagy bánat mint valami áthatolhatatlan, fekete köd nehezedett a herceg lelkére. Nem is sejtette, hogy felesége, a hercegnő, Jagelló Katalin forró szerelmében útnak indult és felkereste a keményszívű svéd királyt. Katalin a király csodálkozására nem kért férje számára sem enyhítést, sem fogságának megrövidítését, hanem csak azt kérte, hogy urával megoszthassa a rabságot. A király meghökkent erre a gondolatra. Hangsúlyozta Katalin előtt a büntetés súlyát, az életfogytiglan tartó büntetés komolyságát. Életfogytiglan nem foszthatja meg a hercegnőt szabadságától. Erre a hűséges feleség, a jól választott élettárs lehúzta ujjáról a karikagyűrűt s odanyújtotta a királynak. A király kezébe vette. Írást talált benne: Mors sola! Egyedül a halál! Katalin megszólalt: „Bennünket csak a halál választhat el, de a börtön nem. Én mint hercegnő is vállalom a rabságot. A nehéz napokat is férjem oldalán kell töltennem!” A király ennek a hősiességnek láttára engedett. Katalin férje börtönébe vonult. 17 évig élt vele együtt a fogság-

ban. 17 éven át enyhítette urának földi szenvedéseit.

Elgondolkozva olvasod ennek az asszonynak hősiességét. És talán eszedbe jut, hogy ezer és ezer neves és névtelen asszony osztotta már meg és osztja meg ma is férjével, urával ennek a földnek minden terhét és nyomorúságát. Ha most a rossz feleségek közül kiválasztjuk a jókat, a Szűzanyát is beszámítva és a szent asszonyokat és ha megkérdézhetnők azokat a férfiakat, akik ezeknek hűségét, jóságát, szeretetét, szerelmét élvezték, akkor a férfiek elmondhatnák, hogy feleségük mellett találták meg életük célját, értelmét és örömét.

Nem kell már említenem azt a munkásembert, egykori utitársamat, akit semmiképen sem tudtam beszélgetésre rávenni. Hiába hoztam elő a munkáját, a fizetését, barátait, politikai nézetét. Hallgatott, nem akart velem szóba állni. De amikor feleségéről érdeklődtem, akkor fölragyogott a szeme, megoldódott a nyelve, elfelejtette hirtelen konokságát és beszélt, beszélt.

— Csak érte érdemes dolgoznom. Érte és gyermekeimért.

— Lelkemben sokszor lázadozom, de ha hazamegyek, akkor megnyihülök. — Jó feleségem van. Takaros és szorgos. Szép rendben tartja otthonomat. Mindig meleg étellel vár. Kedvem szerint főz. Jól ellát mindennel, ha otthonról elindulok. Semmi gondom sincs. Ruháimat is rendben tartja. Nem panaszkodhatom rá semmiben.

— A házunk kertjét is szépen gondozza. Lakó vagyok, de a mi részünkön meglátszik feleségem szorgalma. Oly jól esik esténként a virágok

közt elbeszélgetni, kipihenni a piszkos műhely fáradtságát. A szemem legalább szépet is lát; nem mindig csak a piszkos szerszámokat, a kopott falakat . . .

— Aztán nagyon szeret. Nem áll az szóba senkivel. Még soha egy rossz szót nem mondott rám. De már sokszor lesimitotta, lecsókolta homlokomról a gondot és a bánatot . . .

Hány férj kapja mindezt feleségétől? Hány kis otthonban indul meg a munka korán reggel, hogy meg ne álljon késő estig: készítik a reggelit, rendbe hozzák a szobát, takarítanak, főznek, kertet gondoznak, szobát rendeznek, ruhát foltoznak, fehérneműt varrnak . . . Melegen tartják szívüket, hogy a férj megkapja tőlük mindazt, amit egy feleség adhat az urának . . .

És mennyivel több férj mesélne boldogságról, ha még többnek lenne ilyen felesége . . .

„Ti férjek, szeressétek feleségeket!”

Nemcsak a férfiak, az asszonyok is megtalálják boldogságukat a hűségesen szerető férj oldalán.

Könnyes szemmel köszöntött be hozzám egy fiatalasszony.

— Az uram elhagyott. Egy délután felöltöztettette velem kislányomat. Kijelentette, hogy elmegy édesanyjához és már negyedik napja, hogy nem jött vissza. Tudom, édesanyja el akar engem tőle választani. Más lányt szánt neki feleségül.

Igy panaszkodott egyik nap a kis asszonyka. És két napra rá, hogy az ura visszajött, meglátogattam őket. Szeretek építeni, otthont akarok menteni. Tehát el kellett mennem hozzájuk.

Mit tesz a feleség? Ő mentegeti férjét. Ő újságolja boldogan, hogy már semmi baj sincsen. Már hazajött, mert javulni akar, mert neki mindene az ura. Így szereti őt hibáival együtt, amelyekről már úgylis le akar szokni. Boldogan simul férjéhez, aki gyengéden magához öleli és viszontszereti.

Az asszony ellene vétő urát is tudja szeretni végtelen, odaadó boldogsággal! Földi kis mennyország az élete, ha férje igazi lovagja, védője, barátja és mindene.

De mit érez az az asszony, akit férje Szent Pál utasítása szerint szeret!

„Ti férjek, szeressétek feleségeteket, amikép Krisztus is szeretette az Egyházat és önmagát adta érte a végett, hogy megszentelje és megtisztítsa a víz fürdőjében az élet igéjével s dicsővé tegye magának az Egyházat, hogy sem folt, sem ránc, sem más efféle ne legyen rajta, hanem legyen szent és szeplőtelen. Szintúgy a férfiak is úgy szeressék feleségüket, mint önnön testüket. Aki szereti a feleségét, önmagát szereti. Hiszen soha senki sem gyűlöli a testét; sőt ellenkezőleg táplálja és ápolja, akárcsak Krisztus az Egyházat, mert mi az ő testének tagjai vagyunk, húsából és csontjaiból valók. Ezért az ember elhagyja atyját és anyját és ragaszkodik a feleségéhez, és ketten lesznek egy test.” (Ef. 5, 25—31.)

Ez a legnemesebb keresztény családi szeretet, amikor a férj — Krisztus Jézus példájára — önmagát adja felesége boldogságáért. Érte dolgozik és fárad kint a nyilvános életben, hogy hitvestársának mindene legyen, hitvestársa ne éhezzen, ne kelljen neki rongyokban járnia; hogy jól érezze

magát és az otthon gondozásán, gyermekeinek nevelésén és urának szeretetén kívül más gondja ne legyen.

Igy valósul meg Krisztus szeretete bennünk — kicsinyben.

Kettős boldogság

Egyik munkáscsaládnál a férj keresete kevésnek bizonyult. Az asszony ruhát akart venni urának, ezért elhatározta, hogy pár hónapig maga is munkába áll.

Egy este megbeszélte férjével, hogy szeretne dolgozni maga is pár hónapon keresztül. A férfi megölelte feleségét, de nem engedte el otthonról. Másnap azonban a férj nem jött haza a munka után, csak éjjel 11-kor. A kis feleség megijedt, hogy talán megsértette őt, de nem szólt semmit. A férfi másnap sem jött vissza rendesen, csak késő éjjel. Az asszony aggódni kezdett, mert az elmaradás rendszeres lett. A hét vége azonban meghozta a kimaradások magyarázatát: dupla fizetést. Ura ugyanis kétszeres munkát vállalt, kétszeres erőfeszítéssel dolgozott, mert valóban szeretne feleségét és kékszemű kis fiacskáját.

„Az én családomban — írja egy másik férfi — már családi hagyomány lett a következő jelmondatunk: „Szerezzünk minél több önzetlen örömet egymásnak.” Ez volt házaseletünk mottója. Ezt örököltük szüleinktől. Ezt látták gyermekeink és most már ők is így rendezik be kis családjukat. Hála Istennek, már két gyermekem indult el ezzel a jelszóval új életútjukon és tudom, őket is boldoggá teszi ez, mert mi is végtelen boldogságot találtunk egymásban.”

„Szerezzünk minél több önzetlen örömet egymásnak!”

Ez a rövid foglalat az előbb említett szentpáli gondolatnak is. Jézus is önzetlen szeretettel szerette Egyházát. Önmagát adta az Egyházért. Minden idejét az Egyház életének fokozására, boldogulására fordította. Milyen boldogság van abban az otthonban, ahol így önzetlen önfeláldozással egymásért dolgoznak a hitvestársak, hogy „megtisztítsák” egymást a hibáktól, „megszenteljék” egymást főképp a szeretet erényével és „dicsővé tegyék egymást” édes maguknak. Ha sem a férjben, sem a feleség jellemében nincsen „ránc vagy folt” vagy efféle, milyen békés egység fejlődik ki ott!

Ám ezt csak a szeretet valósíthatja meg. Az a keresztény szeretet, amelynek mértéke Krisztus. Viszont ahol ez a szeretet megvan, ott a teljes béke uralkodik és sohasem bántják meg egymást. Inkább maguk szenvednek, inkább maguk vállalják az áldozatot, hogy a másoknak örömet okozzanak. Ez lehetséges, mert a kegyelem hatalmas.

A történelem is tanúskodik ilyen esetekről. Hogy csak egyet említsek: III. Károly feleségének, Mária Amáliának halála alkalmával kijelentette, hogy házasságuk 22 éve alatt felesége most szerzett neki először gondot és szomorúságot.

A mi családi otthonunk is mennyivel boldogabb lenne, ha ezeket az életszabályokat komolyan vennők és betartanók:

„Szerezzünk egymásnak minél több önzetlen örömet!”

„Ti férjek, szeressétek feleségeket, ahogy Krisztus szerette az Egyházát!”

„Új parancsolatot adok, hogy úgy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket.”

Mit ad a gyermek a férfinak?

Montalembert, a nagy katolikus író esti sétáját végezte kertjében, amikor a nevelőnővel együtt ötéves kisleánya jött vele szemben. Az apa meg akarta tudni a hittantanulás eredményét, azért komolyan föltette a kérdést: „Kisleányom, miért is vagy te a világon?” Erre a kicsi huncutul összecsapja két kis kezét, édesapja karjaiba fut és boldogan kiáltja: „Hogy téged szeresselek . . .”

Igen. A gyermek azért is van a világon, hogy az apját szeresse, hogy bearanyozza annak a férfinak életét, aki őt szeretetével az életbe csókoltá és munkájával az örök életre jónak és kedvesnek nevei.

A férfiak sokszor a gyermeket csak tehernek, szükséges rossznak tekintik, akitől lehetőleg szabadulni kell. Elfeledkeznek a nagy igazságról, hogy a Teremtő a gyermeket boldogságukra szánta. Nemcsak az édesanya boldogságára, hanem a férfi, az édesapa örömére is.

Montalembert örömét igen sok férfi élte át, amikor pici fiát, leányát magához ölelte. Igen sokan érezték már gyermekük ki nem mondott igazát: Azért is vagyok a világon, hogy téged szeresselek. Magam is számtalan esetben meggyőződtem erről.

Új-Szegeden történt. Valami ügyet kellett elintéznem. A park szélén, a bokrok között vezető

úton haladtam tovább. Oldalt ajtónyílásra leszek figyelmes. A léckerítés mögött pompázó virágoskertből fiatalasszony és körülbelül négyéves kisleánya lép ki az utcára. Az asszony karján ülő kisleányát a földre teszi. Sűg valamit neki és a velük szembe jövő, gondokba merült férfira mutat. Én is odanézek. Valóban komoly, elgondolkodó férfi közeledik. Katonatiszt. Talán a napi eseményeket mérlegeli, talán egy megoldatlan problémán gondolkodik. Nem tudom. Mindenesetre hideg, ki-mért a lépése; valóságos katona. De csak addig a pillanatig, amíg az a pici kis teremtés meg nem jelenik a szintéren és kitárt kis kezét a hideg katona felé nem nyújtja és hangos, ujjongó szavakkal feléje nem kiáltja: Apuka, apuka. Ebben a pillanatban megváltozik a szerep: a katona, a hideg férfi leveti a külső álarcot, a gondokat. Mosoly fut át arcán. Kisleányához hajlik, felkapja, átöleli és boldog csókban olvad össze a kettő: az édesapa és kisleánya.

Igen, mert a gyermek azért is van a világon, hogy édesapát szeresse és az édesapa ezt a szeretetet boldogan átérezze.

És mégsem ez a férfi legnagyobb boldogsága. A férfi a hideg ész embere. Legalább is sok esetben. A férfi az alkotásban találja legteljesebb kielégülését. Minden férfi alkotni akar. Ezért van annyi gépünk, motorunk, tengeralattjárónk és repülőgépünk. Ezért lepik meg a férfiak különféle talál-mánnyal a világot. A nagyvilág hálás is ezért: méltóképen adózik a nagy feltalálóknak.

Bármit alkot azonban a férfi, alkotása soha-sem fogja felülmúlni azt, amit gyermekének életre-hívásával és felnevelésével tud nyújtani. Bármilyen

csodálatos legyen is a hajó vagy rádió vagy egy utasszállító repülőgép, értékben, művészi tökéletességben sohasem fogja felülmúlni a feltaláló jól felnevelt, okos, szintén alkotó nagyfiát vagy bájos, szüziiesen, gyönyörűen fejlett nagyleányát. Ha valamire, hát ezekre lehet legbüszkébb a férfi, az édesapa. Minél több gyermeket nevel fel, annál több lesz öntudata, férfibüszkesége.

Minél több férfinak át kell élnie, meg kell tapasztalnia azt a boldogságot, büszkeséget, amely ártatlan, kicsi gyermekeinek szeméből és kifejtett nagyfiából, nagyleányából árad feléje.

„Hiszen ő életem folytatása...”

Kistemplomtanyán családlátogatást végeztem. Virágos kertből tiszta szobába léptem, ahol a házaspár kedves mosolya fogadott. Velük volt a nagyobbik fiú, a három éves Lacika. A kisgyermek bemutatta minden bájos tudását. Szavalt, lovagolt, vonatcskát játszott. Az édesapa szemében éppúgy, mint felesége tekintetében boldogság tündökölt. Azután szóba került a kisebbik is, a Józsika. A fiatalasszony eltűnt. Mi nem győztük várni, s utána mentünk. Ahogy pedig beléptem a másik szobába, elbájoló kép fogadott: A kis Jóska édesen pihent kis ágyán, aludt. Oly tiszta nyugalom, boldogság tükröződött le erről a kis puha arcra, mintha édesanyja közelségéről álmodott volna. És valóban, a fiatalasszony ott ült kis ágyának szélén és átszellemülten, boldogságban úszva nézte egyenletesen pihető picit fiát.

Egy pillanatra én is megálltam és elgyönyörködtem ebben az istenadta boldogságban. Úgy

éreztem, hogy maga a jó Isten lakik ebben a kis otthonban, ahol a lelkek szeretete kapcsolja össze a szíveket. Aztán megszólaltam:

— Ugye, most nagyon boldog, Angyalka!

— Ó, hogyan lennék boldog! Tessék nézni az én édes kisfiamat. Milyen édes, milyen boldogan alszik! Ő az enyém. Oly sokszor elnézegetem. Ilyenkor oly boldog vagyok . . . Hiszen ő életem folytatása!

A kisgyermek felébred. Meglátja édesanyját. A következő pillanatban mosolyt küld kis ajka, tiszta két kis szeme édesanyjának. Nem is törődött vele, hogyan, csak boldogan megszímolt már néhány pillanat múlva annak ölén, akit a földön legjobban szeret.

Az édesanyák boldogságát — igazi méltóságát, szépségét sem szónok nem tudja elmondani, sem festő nem tudja hiven megrajzolni, sem író nem tudja teljesen megfogalmazni. Ezt csak megsejteni — vagy teljes egészében átélni lehet.

Ezt tudom és mégis vázolniom kell annak az egyszerű falusi nagymamának vagy inkább dédnagymamának boldogságát, akinek vendégszeretét annyiszor élveztem vasárnapi kiszállásaim alkalmával Árpádközponton. Milyen színes, milyen változatos volt ott az élet vasárnap. A gyermekek, az unokák, a dédunokák adták egymásnak a kilincset. A jó öregasszony azt sem tudta, hogy csókolja meg őket, melyiket előbb és melyiket melegebben, mert mind oly helyesek, oly édesek voltak. Mind szívesen jöttek hozzá, s mindig akadt valami az éléskamrában, a pincében vagy a konyhában; nagyfiai pedig bőségesen gondoskodtak édesanyjukról, sohasem szenvedett szükségét.

Annyiszor elgondolkoztam, mennyi asszony fosztja meg magát a legmélyebb boldogságtól: gyermekeitől, unokáitól és dédunokáitól, mert vagy kevés gyermeket vállal vagy későn. Így oly ritkán éli át a gyermek tiszta szeretetét, az élő tavasznak szívbőlfakadó mosolyát. Mindössze talán egyszer-kétszer éli meg, holott a jó Isten nyolcszoros, tízszeres boldogságot szánt nekik, unokáikban és dédunokáikban talán még ennél is többet!

Bár több asszony követné az én drága jó édesanyámat, akiről biztosan tudom, hogy mi nyolcan számára nemcsak nyolc teher, hanem nyolc boldogság is voltunk. Sőt kimondottan nyolc boldogság, mert egyikünket sem adott volna oda a világ minden kincséért sem.

Isten áldja meg őt és minden édesanyát, aki ilyen önfeláldozóan tudja fogadni, világra hozni, felnevelni, szeretni az Istentől neki szánt összes gyermekeket!

A szeretet élő biztosítóka

Tovább lapozok élményeim könyvében. Érdekes esetre bukkanok.

Molnár-családban történt a következő eset. Ha jól emlékszem, a fiatal családban három kicsi gyermek volt. A férfi munkát keresett, jobb fizetési lehetőség után nézett. Feleségével tárgyalgatták ezt is, azt is, ennek-annak a munkának előnyeit, hátrányait. Megbeszélték a vidéki munkát is. Több pénzt hozott volna, de viszont a család apa nélkül maradt volna egész héten át. A férfi — mint annyi más apa is — inkább a hasznot nézte; az édesanya viszont okosan az egész család ügyét tartotta szem

előtt. Mivel egyik sem engedett, többször előkerült az ügy, de dülőre nem jutottak. Az asszony nem egyszer sirva fakadt; ő nem bírja ki; a családnak sehogy sem lesz jó, ha a férfi így félévre vagy talán egy évre is leköti magát.

Ennek a beszédnek tanúja a nagyobbik gyermek. Többször hallja a vitát és látja, hogy édesanyja ilyenkor sír. Nem fogja föl mindazt, ami körülötte történik, mégis egy este a vitázó apa, síró anya szavába belegügyög és türelmetlen, parancsoló hangon kis rácsos ágyacskájában állva hívja szüleit:

— Apa, gyere ide! Anya, gyere ide!

A szülők odamennek. Leguggolnak az ágyacsk mellé. A kisgyermek pedig egyik kezével édesapja nyakát öleli át, a másikkal édesanyját, meleg arcához szorítja mindkettőt és a szülők nagy meglepetésére kijelenti:

— Apa nem megy el, apa ittmarad, anya nem sír!

Talán ennyit jegyzett meg magának az egész vitatkozásból. Ezt mondták talán többször a szülők. Ezt ismételték, ez maradt meg a kicsi fejében.

A férj gyermekének meglepő kérésére maradt. Nem ment el. Istenem, hány édesapát és édesanyát kötött már össze egy-egy gyermek vagy még inkább a több gyermek a válság óráiban...! Így lesz a gyermek a szeretet élő biztosítéka, köteléke. Mert a gyermek nemcsak a szakadást szünteti meg, hanem a fogyatkozott szeretetet is gyarapítja, beteljesíti, megkoronázza.

Hány intelligens férfi és hány előkelő asszony mondotta már nekem: Ha nem lenne ez a gyermek vagy ha nem volnának gyermekeink, rég

szétváltunk volna. Ki tudja, milyen útra tértünk volna. Hála Istennek, gyermekünkben ismét megtaláltuk ifjúkori szerelmünk biztosítékát.

Fey Klára gyakran kis keresztet rajzoltatott homlokára a kisgyermekek által, akiknek kezét maga irányította. Ilyenkor azt szokta mondani: „Ez az áldás a kis Jézus áldása.”

Ez egyéni elgondolás, egyéni vallásosság megnyilatkozása. Azonban való igazság az, hogy a gyermek a szülőknek, a családnak küldött isten-áldás. Áldás, amely fokozza az édesapának örömét, az édesanyának boldogságát és gyarapítja a kis családnak belső szeretetét, keresztény légkörét, a nemzetnek erejét.

Melyik gyermekedben áld meg az Isten?

Igen sok és súlyos okok miatt halkult el a gyermekkacaj a magyar otthonokban. Minden csökkentett létszámú család ura és úrnője az okok hosszú sorozatával akarja megvédeni a maga átláspontját. Önmagát is erőlködik a saját igazáról meggyőzni, mert a lelkiismeret tiltakozik a gyermekek létszámának csökkentése miatt.

Itt, ezen a helyen nem térek ki ezeknek az okoknak felsorolására, csak azt említem meg, amit a családgondozók és lélekbúvárok annyiszor kiemelnek az orvosokkal együtt: lényegesen több család lenne egészséges és sokkal boldogabb, ha több gyermeket vállalna.

Budapesten történt akkor, amikor a boldog család szokásához híven háziünnepélyt rendezett abból az alkalomból, hogy a legkisebb fiú, az ötödik, immár megkapta a nagykorúságot jelentő

frakkot. Az egész család örömben úszott. A vendégek egymásután nyitottak be a kedves szülőkhöz, mosolyogva gratuláltak nekik. A fénypont a fiú volt, az ötödik.

A fényes vacsora után kis házibált rögtönöztek. A fiatalok táncoltak, az idősebbek boldogan nézték gyermekeik örömét. Ebben az időben, amikor az ünnepelt szíve megtelt boldogsággal és a hangulata a tetőfokra hágott, édesanyja mellé lépett, hogy a legszebb és legmeghittebb pillanatban megköszönje édesanyja jóságát, szeretetét, fáradozását, melyet tőle nyert létének első pillanatától kezdve egészen a mai óráig. Amint így az anya és fia a boldog szeretetben fonódtak össze, a fiatalember megszólalt:

— Anyám, hogy is tudtál te ennyi gyermeket vállalni?

És felelt az anya:

— Mondd, fiam, melyikről kellett volna lemondanom? Talán rólad, az utolsóról, akit a legjobban szeretek?

A fiú nem tudott egy szót sem válaszolni. Meghatottságában férficsókját lehelte édesanyja arcára és kezére.

Az édesanyjának pedig ez volt a legszebb elismerés, amelyért egyedül érdemes volt fáradnia, dolgoznia. Ebben a boldogságában hirtelen átfutott agyán a gondolat: Lehetett volna egytől is szabadulnia? Tudna-e egyet is nélkülözni az öt közül? És meggyőződött, hogy az ő boldogságához mind egytől-egyig adott valamit, ami nélkül hiányos lenne az öröme. A legtöbbet azonban az utolsó adta. A legtöbb áldást a jó Isten az utolsóban küldte.

Minden gyermek különös színt, boldogságot hoz a családba. Minden gyermek hozzájárul a családi boldogság kiteljesedéséhez. És nem lehet tudni, hogy a jó Isten a harmadik gyermekben akarja-e rendkívüli módon a családot megáldani vagy a hetedikben-e, esetleg a tizedikben vagy a tizenkettedikben. Mert ilyen sorrendben áldotta meg Isten a boldog szülőket a híres Szent Bernátban, Liziói Kis Szent Terézben, O'Connel Dánielben és Haydn Józsefben, hogy csak igazán elenyésző példát hozzak a sokgyermekes családok életéből.

Hogy nem lehet oly nagyon borzasztó az emberek kifogása a gyermekáldás ellen, azt onnan is tudom, mert ősz édesapám vagyontalan volt és a világháború szűkös viszonyai között nevelt nyolcunkat annak ellenére, hogy a hadikölcsönben elveszett kis megtakarított pénze, mégis 75 éves korában kijelentette:

„Sajnálkozom még most is két ikertestvéretek halálán. Hiányzanak ők is, bár korai haláluk miatt nem ismerhettük őket. Ha 8 gyermeket felneveltem, akkor a kilencediket és tizediket is biztosan felneveltem volna.”

Egész életemen át és a teljes örökkévalóságon keresztül hálás leszek édesapámnak, édesanyámnak azért, hogy nem álltak meg az ötödik gyermeknél, nem hoztak üres kifogásokat, összegyűjtött kis keresetüket nem költötték extra-bundára, drága fürdőkre, mulatozásra vagy üresen tátongó sokszobás lakásra, esetleg kutyára, hanem mindezek helyett vállaltak engem és utánam jövő testvéreimet. Életük is bizonyítja, hogy a jó Isten áldozatukért már itt a földön is ezerszeresen

megjutalmazta őket. Az örökkévalóság különös boldogságáért pedig majd odatúl adok hálát Istennek jó szüleim nevében is.

Mit nyújt az otthon?

Még az első világháború előtti Olaszországban a „Vendetta” nevű szabadkőműves páholy egy körlevelet intézett a hárompontos testvérekhez, amelyben pokoli gonoszságú tervét közölte. A levél értelmében a testvérek azon legyenek, hogy a családapát elidegenítsék a családtól. *„Alakítsatok mindentféle egyesületeket, tornaklubokat, dalárdákat, rendezetek ünnepélyeket, színházakat, bálakat, estélyeket és kirándulásokat, hogy így aláássátok a család jólétét és boldogságát! A napi kereset nem lesz többé elég a kiadásokra. A családban kész a békétlenség. És ha ez megvan, hívjátok a családapákat a páholyokba és vázoljátok azt mint az utolsó mentőeszközt a nyomorban!”*

Nem lesz fölösleges, ha e mellé a fölhívás mellé csatoljuk Groszmann János német szocialista író élményét, aki a stockholmi szocialista kongresszuson résztvett és utána a következőket mondotta: *„Még nagyon jól emlékszem, hogy egyik napon egy forradalmár — nevét nem tudom — a mi asztalunkhoz jött és ott az érzelmi felindultság hevességével kijelentette: „A svédekkel nem lehet kezdeni semmit sem, még a munkásokkal sem. Mindenkinek megvan a maga kis telke, a gyári munka után mindegyik kertjében dolgozik. Mit akarnak olyan férfiakkal kezdeni valamit is, akik kertjükbe szerelmesek? Azok, akik otthon rózsákat nevelnek, sohasem lesznek igazi forradalmárok!”*

Sok mindent lehetne levonni ebből a két idézetből, de legalább azt a következményt tanuljuk meg, hogy a családi otthon melegsége megelégedetté, boldoggá teszi az embereket. Azok, akik a munkából hazatérve csinos kis házban pihenhetnek meg, akiknek ablaka alatt virágok illatoznak, akiknek saját kertjükben szőlő és cseresznye terem, akik hazavágyódnak: azoknak lelkében boldogság, nyugalom honol. A család csak akkor élhet harmonikus, boldog életet, ha legbensőbb titkait egy kis otthon falai közé zárhatja.

Innen ered, hogy az igazán nőies leány „álmai” közt mindig ott lebeg a jövő otthonának képe, a család meleg tűzhelye, a szobák csinos berendezése, a kis virágoskert, esetleg szerény park, baromfiudvar stb. A férfi is kalandos álmai után mindig megpihen a kis otthon meghitt kertjében, zugában. A közmondás jól fejezi ki a gondolatot: Mindenütt jó, de legjobb otthon.

A keresztény eszmény és a nemzet nyugalomának, fejlődésének biztosítója a meleg kis otthonokban viruló életerős család.

Állandó szövetség

Minden ember, aki kincset talált, meg akarja azt őrizni. Esztelen, aki boldogságát csak márolnapra építi és nem törekszik biztosítani mindazt, ami testi-lelki vágyait kielégíti. Minden keresztény, de józan ember is tudja, hogy mindaz a jó, amit eddig felsoroltunk a házassággal kapcsolatban, csak akkor fejlődhetik ki, ha a házasságot felbonthatatlan, szent és állandó szövetségnek te-

kintjük. Sem a férj, sem a feleség hűséges szeretete nem tud kifejlődni akkor, ha a házasságot nem tekintjük örök szövetségnek. A gyermek elfogadása és a nevelés boldogsága lehetetlenné válik a szétbomló családban. Boldog, nyugalmas otthonról mégcsak álmodni sem lehet ott, ahol a veszekedések és a félreértésből fakadó idegeskedések a válás szörnyű katasztrófája felé sodorják a kis családot.

Mindezt szem előtt tartotta Goethe, amikor kijelentette: „A házasság a kultúréletnek kezdete és koronája. A nyers erőket megszelídíti; a művelt ember nem kereset jobb alkalmat műveltségének bebizonyítására, mint épp a családot. Felbonthatatlannak kell lennie, mert annyi boldogságot biztosít, hogy minden más boldogtalanság mellette elenyészik. Mit is beszélünk boldogtalanságról? Türelmetlenség az, amely időről-időre ránehezedik a házastársakra, és ilyenkor kielégülést találnak abban, hogy a boldogtalanságot hangoztatják. Ha a pillanatok szenvedését legyőztük, akkor boldognak mondjuk magunkat. Mert valami, ami oly sokáig kielégített bennünket, még mindig megvan. Ahhoz tehát, hogy a házastársak szétváljanak, semmi ok sem elégséges. Az emberek élete annyira tele van örömmel és szenvedéssel, hogy a házastársak közötti félreértés a legtermészetesebb és hála Istennek, elenyésző része a kötelező szenvedésnek.”

Nagyon mély gondolatok ezek! Ha többször elolvassuk és átgondoljuk, akkor döbbenünk csak rá, hogy az Úr Jézus is boldogságunk fokozására és biztosítására adta a parancsot: „Amit az Isten egybekötött, ember el ne válassa!”

Ugyanezt erősíti meg Szent Pál is: „Azoknak pedig, akik házasságban élnek, nem én parancsolom, hanem az Úr, hogy a feleség a férjétől el ne váljék.” (Mt. 19, 6. — I Kor. 7, 10.)

Ennek a befejezéseként álljon itt Doros Gábor egyetemi magántanár megrázó szava:

„A rengeteg erkölcsi támadás közül, amit eddig vázoltunk, talán egyik sem veszélyezteti annyira a házasság eszméjét és az utódok sorsát, mint a válások járványa. Arról van szó, hogy igen gyakori a házasságok felbomlása, nagyon sok esküt megszegnek és a gyermekek tömegeit vonják el az apai vagy anyai támasz elől, ami egymagában is mérhetetlenül súlyos hiba és éppen elegendő veszteség. De ezenfelül figyelembe kell venni, hogy az örökösen folyó válások és válóperek a legerkölcstlenebb propagandát fejtik ki a házasság eszméje ellen . . . Igenis elvárhatjuk és küzdhetünk azért, hogy Magyarországon szellemi áramlatok ne karoljanak fel olyan irányzatokat, amelyek népünket erkölcsi alapjában rendítik meg s a legfőbb emberi eszményeket sárba tapossák. Esendő emberek kötik a házasságokat, esztelenség volna azt remélni, hogy gyarló emberek házassága csak tökéletes eredményt hozhat. „A tökéletes házasság” garantálása csak akkor lehetséges, ha a „tökéletes ember” utópiája megvalósulhatna. El kell ismerni, hogy az egyén boldogsága szempontjából sok házasság nem tökéletes, de vitán felül áll, hogy a vallás, az állam és a fajfenntartás tekintetében a házasság olyan egyeillen életforma, amelynél tökéletesebbet nem tudtak és sohasem fognak tudni alkotni.” (Házasság gondozás 29. o.)

Ha igaz mindez és Rooseveltnek, az Egyesült Államok elnökének kijelentése, hogy a házassági elválások megkönnyítése a nép veszte, a társadalom átka, — akkor az is, hogy a legnagyobb áldás és nyereség a társadalomra és az egyénre nézve a harmonikusan kiépített, soha fel nem bontott és soha fel nem bontható házasság.

Bontó és bomlasztó elemek

1931-ben Csehszlovákiában 4 favágó az erdőben különös leletre bukkant. Egy kis ládikában gyermeket és 4000 cseh koronát találtak. Mellékelve írást is találtak, amelyen ez állt: A gyermek megtalálója nevelje fel a gyermeket, amelynek fejében havonként nagyobb összeget kap kézhez. A négy favágó rövid tanácskozás után elhatározta a gyermek meggyilkolását. Máglyát raktak és a tehetetlen gyermeket a máglyán elégették, hogy így a pénzt zavartalanul szenvedélyeik kielégítésére használhassák. Egyik közülük azonban ittas állapotban kibeszélte a történeteket, így az igazságszolgáltatás mindent kiderített és a bűnösöket megbüntette.

Kegyetlen történet. Mégcsak elképzelni is szörnyű a gyermeket, ennek a négy szívtelen ember szenvedélyének, önzésének égő áldozatát. Hogy sírhatott, szenvedhetett szegény a kapzsiságyujtott lángokban...

A kapzsiság, az élvezethajhászás, az önzés, a szemérmertlenség és a többi szenvedély édes házánkban is óriási máglyát rakott. Ezen a máglyán rengeteg gyermek, boldognak indult házasság, férfi-hűség és női becsület ég el, hogy fojtogató füstjé-

vel elpusztítsa drága országunkat. Hogy mi mindent éget el ez a szenvedélymáglya, melynek perzselő tüze egész országunkban pusztít, a következő adatok mutatják eme tűzvész vörös lángtengerének megvilágításában:

Volt idő, amikor Magyarországon évente (most a számok sajnos fokozódtak!) 150,000 kis, fejlődő magyart gyilkoltak le. A szennyvizek csatornarendszerében milliószámra találni azokat az óvszereket, amelyekkel évenként mintegy 200,000 életbe lépni vágyó kis magyar elől zárják el az utat. Az egész országban legalább 30,000 kimondottan rossz nő rontotta az erkölcsöket, akik mellett legalább 100,000 férfi garázdálkodott nemzetgyilkos, lanyha élettel. Tíz év alatt 52,703 házasság, családi fészek hullott szét, vagyis 105,406 magyar férfi és nő megsemmisítette otthonát, tette hajléktalanná saját gyermekeit. Minden második család vagy teljesen gyermektelen vagy csak egy-két gyermeket fogadott el és így történt, hogy több mint 384 községünkben több koporsót készítenek, mint bölcsőt. A férfiak nem hisznek a nő tisztaságában, a nők a férfiak becsületében... Sajnos, bizalmatlanságuk nem alaptalan!

Szörnyű katasztrófa előtt állunk. És ha a háború ostora sem térít józanabb életre minket, akkor ne panaszkodjunk, hogy Isten kénköves tüzes esője pusztít el, mint Gomorrát, vagy hogy a nemi betegségek és kéjes gyönyörök rothasztják meg testünket, lelkünket!

Mentsük, ami menthető!

A botrányos erkölcsi fertőből aggódva nézünk önmagunk lelkébe, saját kis otthonunk szentélyébe, megvizsgáljuk rokonaink, szomszédjaink családját, széttekintünk édes magyar hazánk városain, falvain és felvetjük a kérdést: hogyan lehet megőrizni ilyen pusztító tűzvésztől a drága otthonokat, a szerteszórt és védtelenül kiszolgáltatott magyar családokat?

Ma már nem lehet azokat az eszközöket használnunk, amelyek régebben divatban voltak. Régen ugyanis a felelős vezetők örködtek véres törvényeikkel a családok tűzhelyei mellett és jaj volt annak, aki azt meg merte sérteni. A régi egyiptomiak ezer vesszőcsapást mértek a paráználkodó férfira és a nőnek eltorzították az arcát, nehogy mégegyszer bűnre kívánja valaki... A régi németek megnyírták a bűnös asszonyt, azután korbáccsal űzték egyik helyről a másikra... A házasságtörőket Zeleukus pogány fejedelem törvénye szerint a legkegyetlenebbül büntették: a házasságtörők szemét kiszúrták. Szörnyű büntetés!

Mi lenne, ha feltámadna és ítélné most egy ilyen szigorú, ókori férfi? A régi, nyers embereknek a nyers erőszak használt. Minket mi javíthatna meg? Bennünket mi téríthetne jó útra? Korbács vagy pisztoly? Eltorzított arc vagy kiszúrt szem? Vagy modern állami törvények, amelyek rendőrökkel és detektívekkel ellenőriztetik magánéletünket?

Mindez távol legyen tőlünk!

Van ugyanis olyan eszközünk, amely emberhez méltó s amely nem kezeli a kultúrembert állati tömegként. A mai kultúremlernek ugyanis megada-

tott az a nagy előny, hogy szabadakarattal, szabad elhatározásból és Isten kegyelméből megőrizheti családi szentélyének tisztaságát, megvédheti otthonának boldogságát, biztosíthatja nagyleányának érintetlenségét és nagyfiának tiszta férfiúságát!

Minden fiatalnak, aki reménykedve néz a jövőbe és őszinte vágygal kívánja önmagát, jövődőbeli életpárját, gyermekeit és édes hazánkat megajándékozni boldog kis családi fészekkel, annak az Úr Jézus rendkívüli jósága biztosította vágyának teljesülését.

Az Úr Jézus azokba a családokba, amelyek magukat az ő oltalmába helyezték, különleges kegyelmét küldi, hogy az Ő Szívének felajánlott családokban a szülők komoly munkája által megvalósuljon az igazi boldogság, a keresztyén lelkiület és a megelégedettség.

Ha pedig megtaláltuk már a magunk boldogságát, akkor teljes lendülettel apostolkodjunk, hogy ez a boldogság számtalan családban verjen gyökeret.

Jelszavunk ez lesz: Jézus szentséges Szíve, jöj-
jön el a te országod a családokban is!

II. RÉSZ

... AHOGY ÉN SZERETTELEK TITEKET

A család legbensőbb élete

„Senki sem ismeri jobban a család jelentőségét és fontosságát, — mondja Meschler S. J. — mint az Úr. Szentjeinek ez a bölcsője, de Egyházának üldözői is innen indulnak el. A család adja a világnak a nemzetek jótevőit, de rablógyilkosait is. Ezért élt Jézus oly sokáig a családban. Alapjaiban akarta újjáalakítani az egész emberiséget.”

Meschler itt arra a nagy tényre gondol, hogy az Úr a három évi nyilvános apostoli életének tizszeresét, vagyis földi tartózkodásának harminc évét töltötte a családban. Ezzel rávilágított a családi élet fontosságára és minden reformra törekvő ember figyelmét a családi életre irányította. Ugyanis a legkisebb életközösség legalkalmasabb a részletekbe ható gondos alakításra, az eszmények megismertetésére és megerősítésére, annál is inkább, mert ott a szeretet kapcsa fogja össze a tagokat és a fejlődő emberbimbócskák egész életükre kihatóan szívják be öntudatlanul is azokat az eszméket, amelyeket a szülők életükkel és szavukkal finom gonddal, éltető napként sugároznak a lelkükbe.

Nem csodálkozhatunk tehát azon, ha Krisztus

harminc évet töltött a családban és mindig is magáénak tekintette a családot; sőt az újkorban az úgynevezett családfelajánlással és trónraemeléssel egészen befolyása alatt akarja tartani az emberiség eme legfontosabb fellegvárát. Azon sem szabad csodálkoznunk, ha ezt a törekvést a legújabb időkben kegyelmi síkon erőteljesebben sürgeti az Úr, mert a mai kornak égetően szüksége van szeretetére. A mai kor ugyanis a család tudatos szétzúllásának és bűnös szétzúlesztésének a kora. Sem nekünk, sem gyermekeinknek, sem édes hazánknak, sem a világnak, az Egyháznak, Krisztusnak, de még a sátánnak sem közömbös, hogy a mai családi otthon gyilkosokat vagy szenteket nevel-e, egészséges, üde életet vagy bűnös zúllást lehel-e a társadalomba.

A szeretet ragyogó példája

„Refrigescit charitas” — jövendőli szomorúan a Szentírás! Kihül, csökken a világban a szeretet, sírja felénk a legszentebb könyv.

Valóban így van! A világ előtt lassan ismeretlenné válik a szeretet. És ha ismeri is, akkor is veszít színéből, melegségéből, lendületéből, szépségéből, sőt lényegéből is.

Nincs ugyanis még egy szó, amelyet annyira kiforgattak volna igazi mivoltából, mint épp a legértékesebb erényt: a szeretetet. A szeretet ugyanis meleg érzelmeket jelent és főképen jóindulatot azíránt, akit szeretünk: jót akarunk és jót teszünk. Ez az áldozatkészség lényege a szeretetnek. Ez a jóakarát lényeges a szeretetben és abban a tettben, az áldozatban bizonyosodik meg, amelyet azért

hozunk, aki iránt a jóindulatot érezzük. Az áldozatkészség és tényleges áldozat nélkül nem is beszélhetünk szeretetről, legfeljebb jól és ravaszul leplezett önzésről.

A mai társadalomban az egyéneknek éppúgy, mint a közösségnek, a férjnek és feleségnek, a fiúknak, leányoknak épp az a főhibája, hogy állandóan hangoztatják a szeretetet, — sokkal többször, mint valaha a történelemben — de ugyanakkor végzetesen közös a hibájuk: a brutális önzés, másnak a kihasználása, amely kiirtja a katolikus lélekből is az önzetlen és önfeláldozó szeretetnek még a csíráját is, — vagy lágy, önző, simogató érzelgősséggé puhul.

A háborúk, a gyilkosságok, a csalások, a törvényszékek, a pörösködések, a házasságtörések, a válások, a magzatpusztítások milliónyi bizonyítékai ennek a szomorú romlásnak. De az igazi szeretet hiányára legjobban az ötéves gyermek mutatott rá, aki néhány órával előbb kikapott szüleitől és most egy emelettel feljebb a bíró hivatalos szobájában dacosan kiabált: „Elválok apukától és anyukától!”

A családnak minden baja, minden panasa egyre vezethető vissza: nincs bennünk áldozatkészség, nincs igazi szeretet. Csak önzés van bennünk. Rút önzés, igazi szeretet nélkül! Ez nem kereszténység, hanem pogányság.

A felajánlaskor családunkba lépő Úr Jézus ebből a szörnyű betegségből akar bennünket kigyógyítani. Mindenekelőtt tanításának erejével akar bennünket az önzés bűnéből kiemelni. Parancsba foglalja az önfeláldozó szeretetet, amikor azt mondja: „Az én parancsolatom, hogy szeressétek

egymást, amint én szerettelek titeket. Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint ha valaki életét adja barátaiért.” (Jn. 15, 12.)

A Jézus Szívét ábrázoló és a család legmeghittebb helyére kifüggesztett kép pedig állandóan felénk sugározza Jézus életáldozatát, az önfeláldozó szeretet ragyogó példáját. Szinte folyton kinyilatkoztatja magát és szeretetét, ahogy azt Alacoque Szent Margitnak mondta: *„Ime a Szív, mely annyira szerette az embereket, hogy semmit sem kímélt, hanem kimerítette és felemésztette magát, csakhogy szeretetét irántunk kimutassa...”*

Mindennek összhatásában rádöbbenünk keresztény küldetésünkre; felfedezzük az igazi, keresztény szeretet lényegét; sőt ösztönzést és kegyelmet nyerünk a keresztény, krisztusi, áldozatos szeretet gyakorlására, saját és szeretteink boldogságának biztosítására. Lassan, az állandó kegyelmi ráhatás folytán mi is elmondhatjuk Alacoque Szent Margittal: *„átadtam szívemet a szeretet erejének”* és az Úr Jézus Szívéből kiindulva megtanultam hitvestársamat, gyermekeimet, testvéreimet, mindenkit önfeláldozóan, igazán szeretni.

Igy valósul meg a házasságban az a terv, amelyet egy francia sokgyermekes családanya, egyébként Isten rendkívüli kegyelmeinek élvezője, Lucie Christine, látott meg Krisztusban: *„Isten arra hívott meg bennünket, a házasságban élő keresztényeket, hogy azt a papi hatalmat gyakoroljuk, amelyet akkor bízott az emberekre, amikor a teremtés királyává tette őket. Kötelességünk, hogy a magunk részéről azt ajánljuk fel Neki, ami legértékesebb a világon: az emberi teremtményt (a gyermeket).*

Annyiban a mi tulajdonunk a gyermek, amennyiben mi (szülők) az ő tulajdonai vagyunk a házasság szent köteléke által. Mi keresztények nem is adhatjuk magunkat egymásnak más céllal, mint azért, hogy ezzel az odaadással Isten teremő akaratát folytatva szolgáljuk."

Igy költözik be otthonunkba a krisztusi béke. Így válik egyszerű otthonunk a szerető Isten szentélyévé.

A férfi megbecsülése

Amikor az Űr Jézus földi életében egy-egy családot meglátogatott, az a család kitüntetve érezte magát. Jézusnak nem volt rangja, sem magas hivatalt nem viselt és mégis egyéniségéből sugárzó istenségének erejével, leereszkedő megbecsülésével magához vonzott mindenkit. Egyéniségének hatása rendkívül megmutatkozott, amikor az egyik leggazdagabb férfihez, Zakeushoz, a vámosok fejéhez tért be.

Ez a férfi, bár bűnös volt, mégis tisztelte az Urat. Igaz eddig nem beszéltek egymással, sőt az evangéliumi leírás szerint valószínűleg nem is találkoztak még egymással, mert Zakeus roppant kíváncsi volt, látni szeretne volna a Mestert, amint arra elvonul. Kíváncsisága annyira erős volt, hogy egy fügefára kapaszkodott fel hirtelen.

„Amint arra a helyre ért, föltekintvén Jézus, meglátá őt és mondá neki: Zakeus! Szállj le hamar, mert ma a te házában kell maradnom. Erre az sietve leszálla és örömmel fogadá őt."

„Mindannyian, akik ezt láták, zúgolódának, mondván, hogy bűnös emberhez tért be szállásra."

„Előállván pedig Zakeus, mondá az Úrnak: Uram, íme vagyonom felét a szegényeknek adom és ha valakit valamiben megcsaltam, négyannyit adok helyette.”

„Mondá neki Jézus: Ma üdvössége lett e háznak; mert az Emberfia azért jött, hogy keresse és üdvözítse, ami elveszett.”

*

Kit ne ragadna meg ez a rövid kis történet! Ki ne látná az Úr Jézus szándékát, Zakeushoz való betérésének célját. Jézus mindenkit meg akar nemeseíteni. Békét, igazságosságot, üdvösséget visz mindenhová.

Zakeus, ez a bűnös férfi, azonnal átlátja, mit kell Jézus látogatása nyomán tennie. Megbecsülte vendégét, de megbecsülte önmagát is. Amint az Igazság az ő otthonába lépett, azonnal átlátta összes igazságtalanságait. Nem kételkedett tovább. Férfias az elhatározása, férfias a tette. Jóvá tesz mindent. Ezzel valóban megalapozta házának üdvösségét, lelkiismeretének nyugalját.

Vajha minden férfi befogadná az ajtaján kopogtató Urat! Vajha elhatározná a családfelajánlást, a trónraemelést! Vajha minden férfi megbecsülné önmagát és megértené, hogy az Úr kitüntető befogadása saját otthonának megbecsülését jelenti. Vajha a trónraemeléssel, a családfelajánlással minden hamisságot, igazságtalanságot, szenvedélyt, bűnt és lovagiatlanságot száműzne szívéből és otthonából! Mennyi házban lenne üdvösség, béke, nyugalom, boldogság! Mennyi férfi találná meg férfiideálját és barátját az önmagát szeretteiért feláldozó Krisztusban!

„Ha itt lettél volna . . .”

Szent János evangélista evangéliumának 11. fejezetében a következőket írja: „Sokan mentek Mártaékhoz és Máriaékhoz, hogy vigasztalják őket testvérük miatt. Márta tehát, amint meghallotta, hogy Jézus jön, elébe méne; Mária meg otthon ül vala. Mondá pedig Márta Jézusnak: Uram! Ha itt lettél volna, nem halt volna meg az én testvérem. De most is tudom, hogy bármit is kérsz az Istentől, megadja neked az Isten. Felelé neki Jézus: Fel fog támadni testvéred. Mondá neki Márta: Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor, az utolsó napon. Mondá neki Jézus: Én vagyok a feltámadás és az élet; aki énbennem hiszen, még ha meg is halt, élni fog; és mindaz, aki él és énbennem hiszen, nem hal meg soha, mindörökké. Hiszed-e ezt? Felelé neki: Igen, Uram! Én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Isten Fia, ki e világra jön.

És amint ezeket mondotta, elméne, és előhívá nővérét, Máriát, titokban mondván: A mester itt van és hív téged. Amint az ezt hallotta, hamar fölkele és hozzá ment. Mária tehát, midőn odaért, ahol Jézus vala, meglátván őt, lábaihoz borula, mondván neki: Uram! Ha itt lettél volna, nem halt volna meg az én testvérem.

Jézus pedig, amint látta őt sírni és velejött zsidókak is, hogy sírnak, lelke mélyéig megindula és megrendüle és kérdezé: Hová tettétek őt? Felelének neki: Uram, jöjj és lásd. És könnyezék Jézus. Mondák tehát a zsidók: Ime, mennyire szerette őt! Némelyek pedig közülük mondák: Nem tehetne volna meg ő, ki megnyitotta a vak szemeit, hogy ez meg ne haljon? Jézus tehát ismét belsőleg meg-

indulva, a sírhoz méne. Barlang vala pedig az, és kő volt rátéve. Mondá Jézus: Vegyétek el a követ. Mondá neki Márta, a megholtinak nővére. Uram! Már szaga van, hiszen negyednapos. Felelé neki Jézus: Nem mondtam-e, hogy ha hiszel, meg fogod látni az Isten dicsőségét? Elvevék tehát a követ.

Jézus pedig fölemelvén szemeit, mondá: Atyám! Hálát adok neked, hogy meghallgattál engem. Én ugyan tudtam, hogy mindenkor meghallgatsz; csak a körülálló népért mondtam, hogy higgyék, hogy te küldöttél engem. Miután ezeket mondta, nagy szóval kiálta: Lázár, jöjj ki. És azonnal kijöve, aki halott vala, lábán és kezén pólyával megkötözve, arca pedig kendővel bekötve. Mondá nekik Jézus: Oldjátok fel őt és bocsássátok el. Tehát sokan hívének őbenne...”

Ennek a szövegnek kifejtését kénytelen vagyok mellőzni. Csak arra szorítkozom, hogy rámutassak egy igazságra: mennyi könny, mennyi bánat szűnne meg, hiányozna az életből, ha az Úr minden családban ott lett volna! Mennyi vigasztalást nyernének az asszonyok és édesanyák! Mennyivel több hit és lélekerő élne szívükben, ha komolyan hívták és befogadták volna a csodatevő Mestert. És ha már annyi család nélkülözi a legnagyobb vigaszt, legalább mi fogadjuk be Jézust otthonunkba, legalább mi vigyük őt minden családhoz, hogy a családfelajánlás által mi is részesüljünk Jézus ígéretében: „Megáldom a helyeket, ahol Szívem képét felfüggesztik és tisztelik. Egyesítem a megoszlott családokat, családjukba békeséget szerzek, megvigasztalom őket szenvedéseikben.”

Budapest külvárosában terpeszkedő nyomor-

tanyára állított be az egyik jezsuita páter, részben azzal a célzattal, hogy meglássa a nyomorgók szenvedését, részben hogy segítsen rajtuk. Érdeklődésére megnyitják az egyik viskó ajtónak nevezett nyílását. A szívek is lassan megnyílnak, elbeszélgetnek, s a páter búcsúzásul néhány pengőt akar adni a gyermekeknek. „Főtisztelendő uram! Köszönjük szívességét, de inkább tessék a szomszédunknak adni azt a néhány pengőt. Tessék nézni (a deszkafalon lógó nedves Jézus Szíve-képre mutatott), mióta mi felajánlottuk magunkat Jézus Szívének, szegényesen bár, de megvan mindenünk, gondoskodik a mindennapiról az Úr Jézus. Mi boldogok vagyunk, de a szomszédban . . . Oda tessék inkább vinni kis segítséget! . . .”

„Tudnád őt szeretni?”

Mikor konviktusi nevelő voltam, tanácstalanul álltam egy elsős gimnazista fiam elhatározásával szemben. Az intézet folyosóján hangosan sírt, földhöz vágta könyvét és energikusan kijelentette: „Nem, nem tanulok, azért sem tanulok!”

Év vége volt már, azonnal átláttam a tragikus következményt: a gyermek esetleg megbukik. Elhatároztam, itt tenni kell valamit. De mit? A gyermek makacs, önfejű természet. Megkötötte magát. Ki kell tapogatnom lelkének érverését, hol, mi fáj, hogy lehetne tanulásra bírni. A legutolsó fegyelmezési eszköz, de néha feltétlenül szükséges, a pálca. Sohasem használtam, de legalább megemlítem, hátha most jó volna . . .

— Olyan nyakas vagy, hogy verést is meg-

érdemelsz. Tudod, elverethetlek a bidellussal, ha nem tanulsz.

— Én nem bánom, tessék megverni, de akkor sem tanulok.

Oly határozott, oly elszánt a gyermek hangja. A verés most csak rontana. Tovább kell mennem, más meggondolással kell puhitanom. A melegebb indítóokot hozom elő:

— Gondolj jó édesanyádra! Látod, itt az év vége, ha megbuknál, nagyon fájna jó édesanyádnak!

— Nem bánom, én mondtam anyukának, hogy ne küldjön iskolába. Én nem akarok tanulni.

— De mennyi pénzt fordítottak rád! Mennyi gonddal imádkozik most érted!

— Hadd imádkozzon, úgy is tudja, hogy nem tanulok.

— De aztán ismételned kell és egész nyáron megint a könyv mellett kell maradnod . . .

— Én akkor sem fogok tanulni, én már egyáltalán nem tanulok.

— Jó, de akkor inasnak adnak. Piszkos inas lesz. Elvernek és nem kapsz enni sem rendesen.

— Nem bánom. Már mondtam is, hogy inkább inasnak megyek, de nem tanulok.

Teljesen tanácstalanul álltam. Mindent kipróbáltam, de eredménytelenül. Utolsó mentségem támadt. Elküldöm a házikápolnába az eucharisztikus Jézushoz. A kegyelem talán dolgozni fog. El is ment. Ot percre rá szobámba jött. Így is kívántam. Én is a szobámba mentem. Ott az asztalomon álló Jézus Szíve-képet néztem és kértem a Szent Szív segítségét. Imámból a Jancsi kopogása zavart fel.

— Nos, Jancsi, mit beszéltél a Jézuskával?

— Semmit!

— Hát nem akarsz tanulni most sem?

— Nem. Én nem tanulok. Én nem akarok tanulni.

Ismét elbőgte magát. Örültem sírásának, mert időm volt gondolkozni. Nem tudtam, mihez fogjak. A csatát elvesztettem. De mégsem. Szemem ismét a Jézus Szíve-képre esett. Utolsó ötletem támadt. És ez célhoz vezetett. Kezembe vettem a képet, magam mellé állítottam a gyermeket.

— Ismered ezt a képet, Jancsi?

— Igen, ismerem. Jézus Szíve-képe.

— Mit gondolsz: miért tartja kezében a Szívét?

Minek a jele ez?

— Mert szeret. A szeretet jele a Szív.

— Téged is szeretett?

— Igen, engem is.

— A kereszt mit jelent?

— Hogy szenvedett!

— Érted is?

— Igen, értem is!

— És ha az Úr Jézus ennyire szeretett, áldozatot hozott érted, akkor te hogyan akarod az édes Jézust szeretni?

— Nagyon. Hogy én is áldozatot hozok érte.

— Tudnál most Jézusért nagyon nagy áldozatot hozni, hogy csak öt percig tanulsz?

— Tudnék!

A következő percben a dacos fiú elment, hogy az öt perc áldozatát meg hozza Jézusnak. Az öt perc eredményét kikérdeztem. És mivel a fiú szíve már kezemben volt, egész lassan belelendült a negyed-órás, félórás tanulásba, míg estére felmondta a leckét, amelyet semmikép sem akart megtanulni.

Egyáltalán nem állítom, hogy itt csak a kegye-

sem dolgozott; de azt már bizonyítom, hogy igen sok szülő százszor könnyebben nevelhetné fiát, leányát, sokkal több örömeük lehetne később bennük, ha a gyermekeiket többször elvezetnék a trónraemelt Jézusnak képe elé és engednék, hogy annak minden természetes és természetfölötti ereje alakítsa őket.

„Békesség ennek a háznak!”

Amikor az Úr Jézus tanítványait szétküldte a családokhoz, azt az utasítást adta nekik, hogy a legszebb köszöntéssel lépjenek át a házak küszöbét: „Pax huic domui! Békesség ennek a háznak!” (Mt. 10, 12.)

Amikor az Úr Jézus most is a mi ajtónkon kopogtat, akkor Ő maga akarja hozni nekünk a földi boldogság zálogát: a békét! Az otthon diszhelyéről folyton megáld bennünket isteni áldásával: „Pax huic domui, békesség ennek a háznak!”

Mi nagyobb ajándék, mint a béke, s a békéből fakadt nyugalom és boldogság? Ezt nélkülözi oly sokszor a gazdag, ez után vágyódik sok „híres” ember, ez nyugtatja meg a szegényeket is. Mert ha valakinek szívében béke uralkodik, az még szegénységében is boldog, a kitaszítottságban is Te Deumot énekel, mint Szent Erzsébet asszony.

A legtisztább béke pedig a názareti családban honolt; abban a családban, ahol a központi helyet az Úr Jézus foglalta el. Pedig nem állt az a kis házacska előkelő városban, még a híresebb községek egyikében sem, hanem az eldugott kis Názáretben. Ott is szerényen húzódott meg dombok tövében, és a benne lakók bizony nagyon szegényesen éltek, sőt a szenvedés is bőven kijutott nekik.

Es mégis boldogok voltak. Az Űr Jézus békéje árasztotta el a házat. Az Ő szeretete, az Ő szelleme uralkodott ott.

Boldogok voltak szegénységükben is, mert lelkükben többre tartották a mennyei kincseket, mint a földi gazdagságot; ők élték Jézus tanítását: „Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.” (Mt. 5, 3.)

Boldogok voltak, mert egymáshoz és környezetükhöz szelíden viselkedtek Jézus akarata szerint: „Boldogok a szelídek, mert ők lesznek birtokosai a földnek.”

Boldogok voltak, mert szomorúságukban, gondjukban az Atyához és Jézushoz fordultak. Így teljesült rajtuk Jézus szava: „Boldogok, akik sírnak, mert ők majd vigasztalást találnak.”

Boldogok voltak, mert mindenben az igazságot keresték. Igazságosan ítélték meg mindent. Ők nagyon jól tudták: „Boldogok, akik éheznek és szomjúhozzák az igazságot, mert ők kielégítést nyernek.”

Boldogok voltak, mert az igazságosság keresésében irgalmasok is tudtak lenni egymáshoz és embertársaikhoz. Elevenen élt lelkükben az igazság: „Boldogok az irgalmasok, mert majd önekik is irgalmaznak.”

Boldogok voltak szívük tisztaságában. Nem vétkeztek sem Isten, sem egymás ellen. „Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meg fogják látni az Istent.”

Boldogok voltak, mert mindenekfölött a békét keresték, hogy teljesüljön rajtuk a boldogító valóság: „Boldogok a békességesek, mert ők Isten fiainak fognak hivatni.”

Boldogok voltak, mert minden szenvedést, amelyet igaz szívvel elviseltek, följánlottak az Atyá-

nak. Így gyarapodott érdemük, így lett valóság náluk is: „Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa.”

Ezt a nyolcszoros boldogságot hozza nekünk Jézus. Ezzel az igazi boldogsággal akarja betölteni a mi szívünket és otthonunkat is, amikor áldását adja ránk, mondván: „Pax huic domui! **Békesség** ennek a háznak!”

Ezzel az áldással lép be hozzánk a családfelajánlaskor, és ezt nyújtja nekünk nap-nap után Krisztus Király.

Hozzáköti a hála

Családjaink felajánlása az eddig említett sok előnyön kívül meghozza azt a boldogságot is, hogy a családban és tagjaiban felébreszti és állandóan fokozza az Isten iránt köteles belső hódolatunkat is.

1. Ez a hódolat magában foglalja elsősorban Isten iránti szeretetünket. Hogyne szeretnők a mi Urunkat, aki az egész világot és a családot is nem kényszerűségből, hanem szeretetből alkotta. Ő maga öröktől fogva boldog volt, végtelen jóságában másokat is boldoggá akart tenni. Ezért teremtett bennünket, azért adta a családot is. Szeretete olyan, mint a lobogó napmáglya az égen: mindig világosságot, meleget, termékenységet áraszt a földre. Most is ugyanazzal a szeretettel tölti el a családot, mint amellyel azt megalkotta: olyan a keresztény család, mint a nagy máglyánál meggyújtott mécses, része és mása a nagy szeretetmáglyának.

2. Otthonunk főhelyén függő kép állandóan figyelmeztet bennünket arra a sok-sok jóra, amely

Jézus Szívéből árad reánk. Ő adta az erőt az állapotbeli kötelességeink teljesítésére, a szenvedések elviselésére. Ő adta, fokozta, szentelte meg a bennünk lévő szeretetet, amely oly sok boldogsággal töltött már el. Az Ő Szívéből árad ki családunkra a béke, a nyugalom. Ő áldja meg vállalatainkat, gyermekeinket. Ő biztosítja a kegyelmeket, hogy állhatatosak maradjunk a jóban, hogy az esetleges hibák után a jóhoz visszatérjünk.

Minden, minden jó az Ő Szívéből fakad!

3. Oly természetes, hogy ennyi jó láttára fölbred bennünk a hála is. A családfelajánlás épp ezt a hálát biztosítja és örökíti meg. Ezzel akarunk ugyanis válaszolni jóságára, amelyet irántunk tanúsított. Sőt ezzel akarjuk engesztelni Szent Szívét, hogy jóvátegyük a sok megbántást: hisz „a legtöbb embertől csak hálátlanságot tapasztalok . . .” — főképen a szeretet két szentségében: az Oláriszentségben és a házasságban. Legalább mi szeressük Őt.

Ahogy Jézus kereszthalálával mutatta meg Isten szeretetét irántunk, mi is a házaselet keresztheinekmaradéktalan vállalásával bizonyítsuk be hálás szeretetünket Jézus iránt. Mert a házasság nem a filmek szerencsés befejezése, nem mesevár, földi paradicsom, hanem lassan eléggő áldozat oltára, vértelen vértanúság, egy élet felmorzsolása egymásért és a gyermekért, egymás és a jövő nemzedék boldogságáért.

Bizakodva folyamodhatunk tehát hozzá szükségünkben, hiszen Ő mondotta:

„Jöjjetek hozzám mindannyian, kik elfáradtak és meg vagytok terhelve és én felüdítlek titeket.” (Mt. 11, 28.)

Igen, Jézus Szívéhez köt a szerető hála.

Miért a családfelajánlás?

Sokan a családfelajánlásban és a Jézus Szívé-képben mintegy „tabu”, szerencsét hozó tárgyat látnak s megbotránkoznak Jézusban, ha a felajánlás után szenvedés, haláleset, bombatalálat, betegség köszönt a házba: hát ezért ajánlottuk fel a családot Jézus Szívének?... Hát így áldja meg a házunkat, ahol képét kifüggesztettük?...

A kesernyés csalódás oka rút önzésünk: mindenben a földi szerencsénket, jólétünket keressük; Jézust is csak azért fogadjuk be családukba, hogy csodát tegyen nálunk és minden szenvedést távolítson el tőlünk. A helyett, hogy Ő uralkodnék rajtunk, azt akarjuk, hogy Ő legyen a mi hatalmas, csodátevő szolgánk. Megnyugtatójuk ezeket az önző lelkeket, bár Jézus Szívének irgalma bőséges, de nem tesz csodát az ilyen fagyos, önző otthonokban.

Jézus pedig épp sokszor a szenvedések tüzeiben szenteli meg és újíttja meg a család keresztény szellemét. Mikor egyszer az Úr Jézus megjelent Alacoque Szent Margitnak, két képet tartott a kezében. Az egyik igen boldog szerzetesi életet, a másik kép pedig egy szegénységben, ellentmondásban, a test és lélek küzdelemében folyó életet ábrázolt. A két képet az Úr Szent Margit elé tartotta és így szólt: „Válaszd, leányom, azt a képet, amelyik jobban tetszik neked. Bármelyiket választod, mind a két esetben ugyanazokat a kegyelmeket adom neked.” Szent Margit azt felelte alázatos megadással: „Én Uram, én nem választok mást, mint Téged és azt, amit Te választasz számomra.” Ismételt felszólításra sem választott, hanem kérte az Urat, hogy válassza számára azt,

ami nagyobb dicsőségére szolgál. Erre az Úr a keresztfeszített, szenvedésben gazdag életnek kepet nyújtotta és így szólt: „Ime, ezt választottam számodra és ez tetszik nekem leginkább mind terveim kivitelére, mind arra, hogy magamhoz hasonlóvá tegyelek. A másik élet az élvezet és nem az érdemek élete. Ezt az életet tartsuk fenn az örökkévalóságra.”

Bár Jézus a tapasztalat szerint mérhetetlen békével, boldogsággal, jóléttel árasztja el a felajánlott családokat, mégis két szempontot szem előtt kell tartanunk: 1. szenvedés, keresztviselés alól felmentés nincsen, 2. a családfelajánlással nem a mi akaratunknak, hanem az Úr sokszor kiszámíthatatlan, de szerető akaratának kell megvalósulnia. A mi otthonunkban Jézus az Úr, mi csak alkalmazkodó, kis haszontalan szolgák vagyunk.

A családfelajánlás célja tehát nem elsősorban a földi jólét biztosítása, az édes érzések birtoklása, hanem Jézus megváltó céljának beteljesedése: „Omnia instaurare in Christo!” — Szent Pál szavai szerint, azaz mindent helyreállítani és megújítani Jézus Krisztusban. Másszóval: Isten országocskáját megvalósítjuk ebben a kicsiny körben, amelynek gondját a mi választásunk és Jézus szentségi jóváhagyása ránk bízta.

Ezt a programot nemcsak azért kell megvalósítani a családban, mert a családfelajánlással az otthon minden problémáját keresztény alapossággal és részletekbe hatoló gonddal oldja meg, hanem azért is, mert ha valóban sikerül a családot Krisztusban egészen megújítani, akkor szinte minden társadalmi kérdést is megoldottunk.

Épp ezért a magyarság szempontjából is döntő érveket tudunk a felajánlás érdekében felsorakoztatni. Most, amikor a magyarságot is meg kell menteni, amikor annyi veszteséget kell pótolni, annyi széthullott tűzhelyet kell helyreállítani, akkor a leghathatósabb forrásból kell merítenünk: a magyar élet fáját Krisztus vérével, a szentségekkel, kegyelmének rendkívüli özönével kell öntöznünk. Szent István király nemzetünket ebbe a fába, Krisztusba oltotta be. A tatárjárás után Szent Margit áldozatával, Krisztus vérének harmatával engesztelte ki a nagy magyar bűnöket. Nekünk is csak egy útunk van: a magyar ősök példájára Krisztushoz menni, az Ősforráshoz, a Megszentelőhöz, a mindeneket megújító Jézus Szívéhez.

Mikor az előző világháború végén, Németország összeomlása után Hindenburg hazatért Berlinbe, a kétségbeesett emberek megrohanták kérdéseikkel: „Mit tegyünk most...?” — „Erősítsétek meg a német családokat!” — volt a bölcs hadvezér válasza.

Ha Krisztus megszenteli és megújítja a családokat, ha kicsinyben gyökeret ver Isten parányi országocskája, akkor a sok szeretetláng összecsap és egész Magyarországon elérkezik Jézus boldog országa...

III. RÉSZ

MARADJATOK AZ ÉN SZERETETEMBEN!

A családfelajánlás története

Az Úr Jézusnak az a törekvése, hogy a családok befogadják Őt, visszanyúlók földi életére. Már születése napján be akart vonulni egy családba. Szűz Mária, Szent József szállást kerestek a születtendő gyermeknek, „de övéi nem fogadták be”. Földi életének napjaiban sok család örült jöttének, mert érezték Szívének boldogító melegségét. — Az első keresztények századokon keresztül főképen keresztény életstílusukkal, a közös imával stb., stb. otthonukba fogadták az Úr Jézust.

A felajánlás mai módja azonban újkeletű. 1686-ban az Úr Jézus Alacoque Szent Margitnak kinyilatkoztatta: „Megáldom a házakat, amelyekben Szívem képét kifüggesztik és tiszteletben tartják.” Azt is tudjuk, hogy ugyancsak Alacoque Szent Margit névünnepén az ujoncnővérek, akiknek vezetője volt, kis oltárt készítettek, amelyre odahelyezték Jézus Szívének képét. Az ünnepség fénypontja pedig az az ima volt, amellyel Alacoque Szent Margit önmagát és kis otthonukat Jézus szentséges Szívének felajánlotta.

A következő években, évtizedekben és évszázadokban ezt a felajánlást többen követték és családjukat is Jézus Szívének oltalmába helyezték s képét otthonukban kifüggesztették. 1870-ben P. Ramière francia jezsuita atya azt az apostoli célt tűzte ki maga elé, hogy az összes nemzetek ajánlják fel magukat és erre előkészületül sürgette a nemzetek sejtjeinek, a családoknak felajánlását Jézus szentséges Szívének.

A családfelajánlás mozgalma 1889-ben nőtt ki világmozgalommá. Ekkor indult meg az a nagyszabású apostolkodás, amelynek célja volt az összes keresztény családokba Jézus szentséges Szívét bevezetni és így a századok örök Királyának minden keresztény otthonban külön-külön királyi trónt emelni. A mozgalom eredményeként száz és százezer család ajánlotta fel magát világszerte Jézus szent Szívének. Külön ki kell emelni P. Mateo Crawley atyát, aki Amerikát, Angliát és 1914-től kezdve több európai államot járt be és mindenütt nagy sikerrel hirdette a családfelajánlást. X. Pius pápa külön búcsúkkal látta el, később pedig XV. Benedek pápa azt írta: „A mi korunkban nincs és nem is lehet szentebb mű, mint az, mely a családokat Jézus Szívének ajánlja.”

Ebben az időben Magyarországon is erősen dolgoztak, főképp a Jézus Szíve Szövetség keretében, a családok felajánlása érdekében.

Pápák a családfelajánlásról

A püspökök, miután a családfelajánlás gyümölcsseit látták, egymásután megkapó nyilatkozatokkal ajánlják híveiknek Jézus trónraemelését otthonuk-

ban. Egyik spanyol püspök „a család és szociális megújulás művé”-nek nevezte. Egyik amerikai püspök így ír: „Amit én látok, az nem egyetlen halott-nak, hanem egész temetőnek a feltámasztása.”

Nemcsak a püspökök, hanem a pápák is sürgetik a családfelajánlás elterjesztését. Így IX. Pius pápa a család felajánlásának megindításakor kétszer is felszólítást intézett az egész kereszténységhez, hogy csatlakozzanak ehhez az új keresztes-hadjáráthoz.

XIII. Leó pápa annyira becsülte a Jézus Szívének való felajánlást, hogy amikor 1899 május 25-én elrendelte az egész emberiség felajánlását Jézus Szívének, akkor a lüttichi püspököknek kijelentette erről a z elhatározásáról: „Most szándékozom pápaságom legnagyobb tettét végrehajtani.”

XV. Benedek pápa a már említett P. Mateót ezzel a gondolattal indítja útnak: „Menjen, páter, menjen az egész világra és hirdesse szüntelenül a szeretetnek ezt a kereszteshadjáratát. Nehézségekkel fog találkozni, amint ezt már eddig tapasztalta; hiszen ez a sorsa minden nagy vállalatnak; de csak mondogassa nyomatékosan: az a pápa akarata, hogy az üdvösségnek ezt a művét elterjesszem az egész világra, a jelen társadalom javára.”

1918-ban ugyanő a következőket mondta: „Egész különösen és igen hálás szívvel áldjuk Istent azért, hogy a családok felajánlásának szent intézménye olyan csodálatosan elterjedt. Ha minden család a szentséges Szívnek szentelné magát és teljesítené azokat a kötelességeket, melyek a felajánlásból következnek, akkor bezzeg biztosítva volna Jézus Krisztus társadalmi uralma. A hajnalhasadás

sejteti velünk, hogy milyen lesz a dél és mi, kik ebben a dicséretes ájtatosságban, a családok felajánlásában üdvözöljük a hajnalhasadását annak a délnak, amikor Jézus Krisztus legfőbb uralmát mindenki elismeri, bízó örömmel ismételjük Szent Pál apostol szavait: „Oportet illum regnare: Neki uralkodnia kell!”

„Már most megáldjuk mindazokat a családokat, összesen és egyenkint, melyek ezen felajánlás által hozzájárulnak ahhoz, hogy a szentséges Szív szeretetének legfőbb uralmát az összes keresztény családok elismerjék.”

Kik ajánlják fel családjukat?

Elsősorban azok ajánlják fel családjukat Jézus szent Szívének, akik egészen odaszentelik magukat Jézusnak, vagyis akik egészen a názareti család szellemét akarják otthonukban megvalósítani és így akarnak megújulni Jézus Krisztusban.

Azért igen helyes lenné a már elinduló családokat rövidesen az esküvő után felajánlani, s ha megszületik a gyermek, a Jézus Szíve-kép előtt azt is odaajánlják a szülők.

De szenteljék magukat Jézus Szívének azok a családok is, amelyekben legalább egy családtag átértette a családfelajánlást és elhatározta, hogy kitartó, szívós munkával Jézus Szívének segítségével átalakítja azokat a családtagokat is, akik még nem élnek Jézus akarata szerint. Hisz a Jézus Szíve-tisztelet épp arra szolgál, hogy az Úr ígérete szerint „a lanyhák buzgókká váljanak”!

Azok a családoke szerint, amelyek nem veszik komolyan a családfelajánlást és abban csak ajátosságot, megható házi ünnepséget látnak, a nélkül, hogy készek lennének elhagyni a kereszténytelen és pogány szokásokat, a világért se ajánlják fel családjukat Jézus Szívének. Mert Jézus Szíve nélkülünk és akaratunk ellenére nem tesz jobbat minket, hanem a mi készséges akaratunkat, kitárt lelkünket hasonítja magához, ahogy egyik előjáró mondotta Alacoque Szent Margitnak: Legyen olyan, mint a vászon a festő számára, hadd fessen rá azt az isteni Mester, amit akar.

Azok, akik nem veszik komolyan a családfelajánlást, farizeus módon kigúnyolják Krisztus uralmát és életükkel rácáfolnak a felajánlásban elmondott kenetes szavakra és botránya lesznek a felajánlásnak; ujjal mutogatnak rájuk: ni, ilyenek a keresztények, ennyit ért a felajánlás!... Továbbá ezek minden előkészület nélkül vagy csak felületes jámborkodással fogadják be Jézust otthonukba, de ott is szégyellik megvallani. A Jézus Szíve képét a legeldugottabb szoba sötét zugába rejtik, nehogy valaki meglássa és megszólja őket. Tovább is zsörtölődnek és veszekednek egymással. A szomszédoknak, ismerősöknek pedig kétszínű szemforgatással panaszkodnak: mit ér a családfelajánlás, mert íme, még mindig annyi baj van a házban, még mindig elhagyja őket Isten... Aztán egy év múlva vagy még előbb is újból felajánlják családjukat az ünnepség kedvéért, később talán harmadszor, negyedszer is, — de belülről nem változnak meg.

Ilyenek a világért se ajánlják fel családjukat, azaz inkább azt mondom: Ne csapják be se Jézust,

se önmagukat, se az embereket külső farizeusi, álkeresztény vallásossággal. Megátalkodottak lesznek önmagukban, botránya lesznek másoknak.

Épp Alacoque Szent Margit, Jézus Szívének bizalmasa írja egyik levelében egy megosztott léleknek: „Azt hiszem, az isteni Üdvözítő nincs megelégedve eljárásával. Ha ugyanis hiába igyekezett Szívét megnyerni, szünet nélkül kopogva Szíve ajtaján, de oda be nem juthatott, akkor végre visszavonul és az ellenségnek adia át szívét. Mert ő nem akar megosztott szívét. Ő vagy mindent akar bírni, vagy mindent elhagyni...”

A felajánlott családok és Jézus Szíve között pedig belső egységnek kell kifejlődnie. Ahogy Jézus élt, úgy kell élniök a családtagoknak is. Szinte ez a szüntelen kérdés hullámszik végig a házon: hogy tenne helyemben Jézus?...

Milyen szüntelen gúnyolódás lenne a család-felajánlás, ha Jézus Szíve képén a szeretet lángja lobogna, de lent a családtagok szíve egymással szemben hideg volna, mint a jégcsap.

Mit használna, ha Jézus Szíve sebe és vérhullása nagylelkű és önzetlen szeretetről beszélne a szobron, de alatta a családtagok önzők lennének, mint a pogányok.

Mire jó, ha Jézus Szívéből a kereszt áldozatkész ióságról beszél a szoba falán, de a szobában a családtagok önegyőzésről, áldozatról tudni sem akarnak, mindig újabb szórakozásokon és munkakerülésen törik a fejüket?...

A Magyarországot feldúló pogányok egykor kiszúrták a szentek szemét abban a babonás hit-

ben, hogy látják gaztetteiket. Ma odajutottunk, hogy a megtestesült Szeretet képe alatt szemérmellenül, leplezetlenül tovább folyik az önző, pogány, nagyvilági élet..., sőt a szeretet jelképével fedezik a fényes családi otthon rideg életét, gyermekeket megtagadó kegyetlenségét, álcázott hűtlenségét.

Szomorúan és vádlón néz Jézus az ilyen bomlott lelkű családra a nagypénteki siralmak panaszával: „Én népem, te ellened mit vétettem? . . .” — Vagy talán jajt kiáltana, mint egykor a farizeusokra . . .

Előkészület a családfelajánlásra

Számos hiba történik a családfelajánlásra való előkészület terén.

Egyik faluban kihirdették, hogy a következő vasárnap családfelajánlás lesz. Aki részt akar venni benne, hozzon egy Jézus Szíve-képet, hogy a templomban megszenteljék, s aztán vigyék haza és akasszák a falra. — Mondanunk sem kell, hogy az ilyen felajánlás mitsem ér.

Másutt megtetszett, hogy a pap olyan kedvesen végezte a családfelajánlás szertartását. Nem lehet lemaradni a szomszéd mögött: mi is felajánljuk a családot . . . Természetesen fogalmuk sincs, mit jelent; — de olyan szép volt a házi ünnepség, sőt még az oltárunk is szebb volt, mint a gazdagabb szomszédoké.

Ismét máshelyütt összetévesztik a házszenteléssel, tehát évente is készek papot hívni, hogy szentelje meg a Jézus Szíve-képet meg a házat.

Városokban a háború idején merült fel a

gondolat: Szenteljünk Jézus Szíve-képet, hisz nem hallotta? — épen maradt az egyik bombázott házban a Jézus Szíve-szobor. Jézus Szíve megment bombától, golyótól, csapástól . . .

Másutt meg csak öreg szülők ajánlják fel a családot, mikor a gyermeknevelés gondjain már túl vannak, csak kettecskén imádkoznak otthon. Nem hibáztatjuk őket, de olyanok, mint mikor a fát akkor öntözzük, mikor már kezd elszáradni. Pedig éppa fiatal családokat kell Jézusnak szentelni.

Őszinte számadással tartozunk: a családfelajánlások jelentős része sikertelen lett, mert nem történt meg a kellő előkészület, s így a felajánlás csak külső, lélektelen gyakorlat, legfeljebb megható ünnepség volt, amely inkább lefokozta, mint megbecsülte Jézus uralmának nagyszerűségét.

Épp ezért az, aki a családban a felajánlást szorgalmazza, értesse meg a családtagokkal egyenkint a felajánlás előnyeit és értékét.

A gyermeknek magyarázza meg gyermek módjára, hogy a Jézuska, akinek felajánlják a családot, a gyermekeket nagyon szereti; viszont a gyermekeknek is úgy kell őt szeretniök, hogy soha meg nem bántják, ellenkezőleg, engedelmes-séggel, szorgalommal enyhítik szent Szívének fáj-dalmát.

A nagyfiúnak, nagyleánynak tárja ki Jézus Szívének titkait és mutasson rá, hogy a külső felajánlás csak kifejezője a belső önátadásnak. Ennek folytán Jézus Szívének erényeit kell szívükben teljesebbé tenni, törekedniök kell a család belső egyetértését fokozni. Már most meg kell tanulniok a boldog családvezetés művészetét, melyre saját érdekükben most és később igen nagy szükségük

lesz. A szülőkkel együtt ők is ebből a könyvből meríthetik önmaguk számára mindazt, amivel megindokolhatják számukra a családfelajánlást, sőt az kedvessé és vonzóvá lesz előttük.

Az előkészület akkor teljes, ha mindenki vágyódik a családfelajánlás után, ha lelkiismeretben kötelezve érzik magukat hibáik elhagyására, a krisztusi élet gyakorlására. Ha ez megvan, már jöhet a közvetlen előkészület is.

Szerezzenek be egy megfelelő nagyságú Jézus Szíve-képet vagy szobrot, s azt tegyék lehetőleg az otthon díszes vagy meghitt helyére. Tűzzék ki a felajánlás napját és azon a napon lehetőleg az egész család áldozzék meg. Ezt az áldozást ajánlják fel azért, hogy az Úr Jézus Szívének áldása legyen a családdal és minden tagjával. Ezzel nyujtsanak engesztelést is azokért a hibákért, amelyekkel eddig megbántották a jóságos Szívet.

A felajánlásra hívják meg az ismerősöket, szomszédokat is; vagy ha egészen bensőségesen akarják megülni a szép napot, akkor is jól cselekszenek. A felajánlást vagy a lelkész vagy a családanya, családanya, esetleg a legidősebb gyermek végezheti az egész család nevében.

A családfelajánlás szertartása

Ha mindent előkészítettek, akkor következik a felajánlás szertartása, amely a következő részekből áll:

1. A kép vagy szobor megáldása. (Előzőleg a templomban is elvégezhető.)

Pap: Segítséünk az Úr nevében vagyton.

Mi: Ki az eget és földet alkotá.

Pap: Az Úr legyen veletek.

Mi: És a te lelkeddel.

Pap: Imádkozzunk!

Mindenható, örök Isten, aki nem helytelenítet, hogy szentjeidről képeket (szobrokat) készítsünk, hogy valahányszor azokra tekintünk, mindannyiszor szent tetteik követésére buzduljunk, arra kérünk, hogy ezt a képet (szobrot), amelyet Jézus szent Szívének, a Te Fiadnak, a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak tiszteletére készítették, meg † áldani és meg † szentelni kegyeskedjél; és add meg, hogy mindenki, aki ezelőtt egyszülött Fiadnak szentséges Szívét buzgón tiszteli és dicsőíti, ugyanannak érdemei folytán a jelen életre kegyelmet, a jövő életre örök dicsőséget adni kegyeskedjél. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen. (Szenteltvízzel meghinti a képet vagy szobrot.)

2. Szentbeszéd, amelyen a családfelajánlást végző pap (édesapa, édesanya) megmagyarázza a családfelajánlás jelentőségét és lehetőleg kitér mindarra a részletre, amely azt a családot érinti. Rámutat Jézus Szíve ígéreteire, áldásaira és azokra a kötelezettségekre, amelyeket a család ezzel a felajánlással önként, örömmel, biztosan magára vállal.

3. Hiszekegy. Ezáltal megvalljuk mégegyszer hitünket s mennyei Atyánk és a Szűzanya jelenlétebe helyezzük magunkat.

4. A családfelajánlás X. Pius pápa által jóváhagyott szövegével. (Ehhez van kötve a búcsú elnyerése is!)

Jézus szentséges Szíve! Te Alacoque Szent Margitnak kijelentetted azt a kívánságot, hogy a keresztény családokon uralkodni akarsz. Hogy akaratomat teljesítsük, íme, összegyűltünk, hogy családunk felett korlátlan uralmat elismerjük. Mi ezentúl a Te életedből akarunk élni és szívünkben fel akarjuk virágoztatni azokat az erényeket, amelyeknek már ezen a földön megígérted a békét; a világ szellemét pedig, amelyre átkot mondottál, messze száműzzük magunktól.

Légy tehát ura értelmünknek a hit egyszerűsége által; légy ura szívünknek a szeretet által, mely fenntartás nélkül érted égjen és amelynek tüzeit mi a gyakori szentáldozással élesztgetjük magunkban.

Légy vezérünk, isteni Szív, valahányszor összejövünk. Áldd meg testi és lelki vállalkozásainkat, oszlasd el gondjainkat, szenvedéseinket. Ha netán egyik vagy másik közülünk meg találna Téged szomorítani, úgy figyelmeztessd őt arra, hogy Te, Jézusnak jóságos Szíve, irgalmas vagy a bűnbánó bűnösök iránt. És ha majd üt az elválás órája, ha eljön a halál és gyászba borít bennünket, akkor mindnyájan hódoljunk meg örök szent akaratom előtt, mind azok, kik elköltöztek, mind azok, kik ittmaradtak a földön. Azzal a gondolattal fogjuk magunkat vigasztalni, hogy eljön a nap, melyen egyszer egész családunk a mennyországban egyesülve, dicsőségedet és jóságodat magasztalja.

Szűz Mária szeplőtelen Szíve és a dicsőséges pátriárka, Szent József mutassák be neked ezt a felajánlásunkat és életünk minden napján emlékeztessenek arra.

Éljen Jézusnak Szíve, a mi Királyunknak és Atyánknak Szíve. Amen.

5. Miatyánk, Udvözlégy, Dicsőség a távollevő és meghalt családtagokért. És esetleg a fogadalom felolvasása, amellyel a Családok Szeretet-szövetségébe is lép a család.

6. Ha a kép nincs még helyén, akkor most feltesszük a helyére.

7. Ima a felajánlás után. (Már nem tartozik szorosan a felajánláshoz, de sok helyen alkalmas lesz elvégezni.)

Jézus szentséges Szíve, íme mi a Te szent képed előtt térdre borulunk. Jótéteményeidért a legnagyobb hála érzelmeivel vagyunk eltelve, ki-mondhatatlan jószágod pedig lángoló szeretetre ösztönöz.

Hogy eleget tegyünk annak a felszólításnak, amelyet Alacoque Szent Margit személyében mindnyájunkhoz intéztél, és hogy ebben az országban is siettessük a Te imádandó Szíved társadalmi uralmának eljöttét, a Boldogságos Szűz szeplőtelen Szívének és Szent Józsefnek pártfogása alatt Neked ajánlottuk fel egész családunkat. Legyen a mi családunk is, mint a názáreti Szentcsalád, a tisztesség, a hit, a szeretet, a munka, az ima, a rend és a házi béke otthona. És abban légy Te magad legfőbb irányítónk és minden érdekünk állandó védője.

Neked ajánlottuk, ó szeretetreméltó Jézus, családi életünk minden megpróbáltatását, minden örömét, minden eseményét. Alázatosan kérünk, áraszd legjobb áldásaidat a család minden tagjára: az ittlévőkre és a távollevőkre, az élőkre és az elhunytakra. Mindannyiunkat visszavonhatatlanul

a Te szentséges Szíved oltalma alá helyezzük. Ha valamelyikünk olyan szerencsétlen találna lenni, hogy a Te szentséges Szívedet megszorítaná, már most ünnepélyesen megkérelmünk az ő vétke miatt. A Te szentséges Szívedre kérünk, Urunk Jézusunk, fogadd el ezt az elégtételt és irgalmazz neki!

Imáinkba foglaljuk az egész világ összes családait és valamennyinek kérjük a Te szent Szívednek pártfogását: veddelj a kisdetek bölcsőjét, a gyermekek iskoláját, az ifjú lelkek hivatását. Légy a betegek ereje, az aggok támasza, az özvegyek gondviselője és az árvák atyja. Örökölj magad minden családban a betegek és a halálklók ágya fölött.

De főképen alázatosan könyörgünk, légy velünk a halál óráján, ó Jézus, az irgalom és szeretet végtelen tengere. Vonj akkor szorosan a Te szentséges Szívedhez és dicső Anyád szeplőtelen Szívéhez. Légy különösen akkor a mi oltalmunk, menedékünk, nyugvóhelyünk; és miután a Te áldott karjaidban zártuk le szemünket, add, hogy az égi otthonban mindegyikünk megtalálja az egész családot, a Te szentséges Szívedben. Amen.

Utána: Udvözlégymennysországnak királynéja, irgalmasság Anyja, élet, édesség, reménység, üdvözlégym. Hozzá kiáltunk Évának számkivetett fiai; sírva és zokogva Hozzá sóhajtlunk e siralomvölgyéből. Azért, Szósolónk, fordítsd ránl irgalmas szemedet és Jézust, méhednek áldott gyümölcsét, nekünk ez élet után mutasd meg, ó irgalmas, ó kegyes, ó édes Szűz Mária. Amen.

Jézus szentséges Szíve, könyörülj rajtlunk!

Szűz Mária szeplőtelen Szíve, könyörögj értünk!

Szent József, könyörögj értünk!

Szent Mária Margit, könyörögj értünk!

8. A pap áldást ad az összes jelenlévőkre:
„Benedictio Dei omnipotentis . . .”

A felajánlás megújítása

Hogy a felajánlás és az ígéretünk feledésbe ne menjen, nagyon ajánlatos a családfelajánlást megújítani.

A legalkalmasabb idő erre vagy Jézus Szíve ünnepe vagy a családfelajánlás évfordulója.

A megújítás napján a családtagok szintén lehetőleg mind meggyónnak és megáldoznak. A család feje pedig elimádkozza a felajánló imát a család jelenlétében a Jézus Szíve képe előtt.

A felajánlott családok kötelességei

XV. Benedek pápa 1919 június 22-én tartott beszédében ezeket mondta: „Ugyan ki hiheti, hogy a felajánlás igazi és tökéletes felajánlás, ha a jámborságnak pillanatnyi, mulékony megnyilatkozása volna csupán. Annyi bizonyos, hogy az igazi családfelajánlásból kell erednie az isteni Udvözítő akarata és parancsa szerint rendezett életnek. Az Ő Szívéből, mint minden jónak termékeny forrásából, fakadjanak a keresztény erények. A felajánlott családban legyen feltalálható, sőt virágozzék a hit, a szeretet, az imaéletre való törekvés; mértékletesség, a béke és a családi nyugalom, úgy-hogy az összes felajánlottak az ég segítségére

támaszkodva olyan életet éljenek, amely a bűnökkel való barátkozástól távol áll és amelyben semmi olyat nem talál az ember, ami aljas és szegényletes."

Sőt tovább megy a pápa és azt kívánja, hogy az összes családok „*vitam consecrationis vivant*” — „a Szent Szívnek odaszentelt életet éljenek”, azaz a családi élet minden szenvedését engesztelő szeretettel szívesen vállalják és felajánlják.

Ez az engesztelő élet pedig abban álljon, hogy minél inkább elfordulnak még a keresztény családok is Jézus Szívétől — mi annál inkább kitartunk mellette.

Mennél inkább hömpölyög körülöttünk a családokat végpusztulással fenyegető szennyes, bűnös áradat — mi annál inkább éljük a krisztusi tiszta életünket.

Mennél jobban akarják szétzülleszteni a kívülről betolakodó vagy belülről bomlasztó erők kis otthonunkat — mi annál erősebben ragaszkodunk egymáshoz és Királyunkhoz, a Szent Szívhez.

Mennél jobban korlátozzák a pogány elvek és társadalmi kicsinyes szokások a család legnagyobb kincsének, Isten ajándékának, a gyermekeknek számát — mi annál nagyobb szeretettel ragaszkodunk hozzájuk, vállaljuk őket és értük a hősies áldozatokat.

Mennél jobban kihűl az emberekből az igazi, mély hit, a túlvilági életnek, az Isten segítő kegyelmének reménye és az önfeláldozó, mindenkit átölelő keresztény szeretet — mi annál inkább gyakoroljuk és csöpögtetjük naponként gyermekeink lelkébe azokat.

Hogy pedig teljes legyen felajánlásunk és

engesztelő szeretetből fakadó áldozatunk, ígéreteink biztosítására és célunk elérésére lépünk be a Családok Szeretet Szövetségébe. Szükséges ugyanis, hogy ebben a pogány világban és elpogányosodott családi légkörben a legerősebb kötelékekkel szövetkezzenek azok a családok, akik még a szó tiszta értelmében keresztények akarnak maradni. Csak így, közös erővel tudjuk biztosítani kereszténységünk és magyarságunk szebb jövőjét!

A Családok Szeretet-szövetsége

A Családok Szeretet-szövetsége Jézus Szíve és a Magyarok Nagyasszonya iránti hálából és engesztelő akaratból alakult, hogy a széteső családok nyomorát, a gyermekek árvaságát, az otthonok széthullását, a magyarság siralmas romlását minden rendelkezésre álló eszközzel orvosolja és lehetőleg megszüntesse. Célja helyreállítani és megőrizni a keresztény családok megalkuvás nélküli, áldozatos szellemét, hogy a teljesebb boldogsághoz vezető úton kitartóbban, hősiebben haladhassanak. Ezen keresztül akarja elérni Jézus Szívének uralmát, a lelkek földi és túlvilági boldogságát.

Hogy mindezt elérje, a Szövetség közösségébe vonja nemcsak a buzgó családokat, hanem azokat az egyéneket is, akik megértik célkitűzésének roppant nagy fontosságát. Így oszlik a Szövetség két nagy csoportra, a rendes és pártoló tagokra.

Pártoló tag mindenki lehet, akár család, akár egyén. A feltétel csak egy: sajátjának kell tekintenie a mozgalmat, lelkesednie kell érte és ezért

erejéhez mértén nagy áldozatot is kell hoznia a magyar keresztény családok életéért.

Azok a családok, amelyek legalább három hónapig mint pártoló tagok együtt éltek a Szövetséggel és így jól megismerték a Szövetség célját és feltételeit, kérik a Családok Szeretet-szövetségébe a felvételt. Ha három hónap után úgy érzik, hogy még nem tudják mindenben teljesíteni a Szövetség feltételeit, várjanak és maradjanak pártoló tagok addig, amíg a körülmények és belső elhatározásuk alkalmassá nem teszik őket a Szövetségbe való belépésre.

A felvétel feltételei: 1. Legalább három hónapi pártoló tagság és az a szilárd elhatározás, hogy a Szövetség szellemében akar élni, illetve annak minden feltételét lelkiismeretesen meg akarja tartani és egész családjával tartatni.

2. A lelkiatya ajánlása is szükséges. Ezt az ajánlást azonban ne tegye meg mindaddig, amíg mások véleményét meg nem hallgatta, és csak akkor ajánlja, ha meggyőződött a család jószándékáról és a Szövetség feltételeinek betartására irányuló elhatározásáról.

A felvétel három tényrt zár magában:

1. Azok a családok, amelyek belépnek a Szövetségbe, mindenekelőtt ajánlják fel családjukat Jézus szentséges Szívének. Ha a családot már felajánlották, akkor csak a második feltételt kell teljesíteniök, de ajánljuk, hogy a belépéskor újítsák meg a család felajánlását.

2. Amikor a családot felajánlották Jézus szentséges Szívének, akkor kitöltik azt a fogadalm-mintát, amelyet alább mellékelünk és amely

röviden magában foglalja mindazokat a feladatokat, amelyekre a Szövetségbe lépő családok kötelezik magukat. Ez a kötelezettség összeesik azzal, amit a Jézus szentséges Szívének tett felajánlás is már magában foglal.

Nem kötelező, de a nagy lelki élmény, a kegyelem elnyerése miatt megfelelő, ha ezt a fogadalmat a felajánlás, illetve a megújítás ünnepélyes perceiben fel is olvassa a családfő.

3. A kitöltött és aláírt fogadalmi lapot beküldik a központnak, ahonnan viszont megkapják a felvételi okmányt, amelyen a fogadalom szövege is olvasható.

A fogadalom és a felajánlás

A fogadalom és a felajánlás kiterjed:

1. A házassági eskü megújítására. Részleteiben:

1. A szentségre, hogy el nem válnak. Ennek biztosítására a következőket ígérk:

a) Egymás elleni haraggal sohasem térnek nyugovóra. Ezért este közösen imádkoznak, békecsókkal koronázzák meg a napot.

b) Lakásukat közös igyekvéssel meleggé, vonzó otthonná teszik, hogy érezze magát ott mindegyikük jól.

2. A *hűségre*. Ezért kifejezetten törekedniök kell a következőkre:

a) Soha, a legártatlanabbnak látszó hűtlenségi játékba sem egyeznek bele. A legkisebb alkalmat is, — ha kell, nagy áldozatok árán is — de feltétlenül elkerülik, hogy gyanút se keltsenek egymásban a féltékenységre.

b) Minden eszközzel ápolják egymás iránti szeretetüket. Nem engedik az esküvői szeretetet csökkenni, sőt kis és nagy kedveskedéssel azt fokozni törekszenek.

3. A gyermek elfogadására. Ezért:

a) Csaladjukból kiküszöbölik a gyermekáldás ellen irányuló pogány szokásokat. A megalkuvásra irányuló beszédek is elkerülnek.

b) Minden áldozat árán is vállalnak annyi gyermeket, amennyit az Isten és a haza kíván tőlük.

c) Példájukkal és szóval hatnak másokra, hogy a gyermekek tavasza felragyogjon.

II. A család keresztény belső életére.

1. Otthonukban nem tűnnek erkölcstelen és katolikus hittel ellenkező könyveket, képeket, újságokat. Csak katolikus irányú sajtóval, könyvekkel látják el magukat.

2. A gyermeknevelést nagy gonddal katolikus szellemben végzik. Gyermekeik érezzék a mély szeretetet, hogy Krisztus rendelése szerint később hitben, reményben és szeretetben ők világítsanak mindenkinek, mint akik Jézus rendelése folytán „a világ világossága, a föld sója”!

3. A szülők jó példával járnak elől:

a) Lemondanak a bűnös és fölösleges szórakozásokról, szenvedélyekről, hogy gyermekeik se kívánják meg azokat s vágyukat könnyebben fékezzék.

b) Vallási kötelezettségüknek örömmel és következetesen eleget tesznek.

c) Keresztény erényekre törekszenek, erőre

és gyengédségre, imára és munkára, hogy gyermekeik később életeszményüket lássák szüleikben.

III. A keresztyén főparancsra, a felebaráti szeretetre. Ezért:

1. Egymás között és társadalmi életükben a szeretetet teljes erővel megvalósítják.

2. Nevelésük alapja a szeretet.

3. Különösen a Szövetség családjaival szemben mutatnak szeretetet. Ezért lelkiismeretben kötelezik magukat, hogy

a) erősen dolgoznak a Szövetség megerősödésén. Szóval, írással terjesztik a Szövetség eszméit. Családi napokat készítenek elő stb.

b) Egy évben kétszer: Jézus Szíve és Szentcsalád ünnepén tehetségükhöz képest komoly anyagi segítséget nyújtanak a közösségnek, hogy a Szövetség szegény családjain segíthessenek, mint ahogy ezt az öskeresztények tették az apostolok idejében. Így valóságosan (nemcsak látszatra!) teljesítik a főparancsolatot, amely nélkül nincs üdvösség.

Komoly anyagi segítség az, amit nem a fölöslegből adnak, hanem amit a család már megérez (bár nem bénítja meg a család életét!).

4. Segítenek ahhoz, hogy minden egyház-községben megalakuljanak a házassági tanácsadók, családi pénztárak és mindazok az intézmények, amelyeket a Szövetség a családok védelmére elindít. *Ezek az intézmények fogadalmi intézmények, amelyeket a Magyarok Nagyasszonya iránti hála-ból létesít a Szövetség, ha a szörnyű világégés után lehetővé teszi a Gondviselés a magyar fel-támadást.*

A Szövetségből azokat a tagokat kell ki-

zárni, akik a fentemlített pontok bármelyikét meg nem tartják és figyelmeztetés után sem hajlandók a hibát hathatósan megszüntetni.

A szegény családok támogatására nyújtott összeg mennyisége sohasem lehet a kizárás alapja, a vita vagy megszólás tárgya. A családok belső gazdasági helyzetét csak az egyes családok látják tisztán! Egyedül az örök Bíróra és a lelkiismeretre bízunk ezt, aki az utolsó ítéleten a jókhoz és a gonoszokhoz így szól majd:

„Amit egynek tettetek a legkisebbek közül, nekem tettétek. Amit nem cselekedtetek egynek a legkisebbek közül, nekem sem cselekedtétek! És ezek az örök büntetésbe mennek, az igazak pedig az örök életbe.” (Máté 25.)

A fogadalom

Mi és neje Jézus Szíve és a Magyarok Nagyasszonya iránti hálából és engesztelésül ünnepélyesen megfogadjuk, hogy házassági eskünhöz híven, egymáshoz mindig, minden körülmények között hűek leszünk, életünk végéig egymást soha el nem hagyjuk és arra törekszünk, hogy mintaszerű keresztény házasságban éljünk.

Az egymás iránti szeretetet mindvégig meg akarjuk őrizni, ezért megfogadjuk, hogy a legártatlanabbnak látszó hűtlenségi játékba soha bele nem megyünk és a legkisebb alkalmat — ha kell, nagy áldozatok árán is — feltétlenül elkerüljük.

Megfogadjuk, hogy a gyermekáldás ellen soha a legkisebb bünt sem követjük el és elvállaljuk a jó Isten által nekünk szánt gyermekeket.

Unnepélyesen megígérjük, hogy mind a gyermeknevelésben, mind családi életünkben magasabb, tisztultabb keresztény szellemet igyekszünk megvalósítani s megígérjük, hogy gyermekeinknek mindenben jó példát mutatunk.

Otthonunkban erkölcstelen és katolikus-ellenes könyveket, képeket, újságokat nem tűrünk. Gyermekeink vallási nevelésére a lehető legnagyobb gondot fordítjuk.

Családi életünkben és a gyermeknevelésben is a szeretet lesz a főirányítónk.

Megígérjük, hogy a keresztény szeretet erőnyeit mindenki irányában, de főként a Szövetség családjai iránt gyakoroljuk s ezért:

a) minden elsővasárnapi misehallgatást és lehetőleg áldozást is a testvércsaládok hősi lelkületéért ajánljuk fel;

b) minden évben kétszer: Jézus Szíve ünnepén és a Szentcsalád ünnepén anyagi tehetséghöz képest komoly anyagi segítséget nyújtunk a közösségnek, hogy a Szövetség a szegény családokon segíthessen;

c) ismerőseinket is igyekszünk rábeszélni, hogy a Családok Szeretet-szövetségének tagjai sorába minél többen belépjenek.

d) Elősegítjük a katolikus házassági tanácsadók felállítását és működését, valamint azokat az intézményeket, melyeket a Szövetség felállít.

Fogadd el, isteni Szív, készséges felajánlásunkat, és egyesítjük kereszttáldozatoddal, amellyel életet adtál nagy keresztény családnak. A Te jóságos és végtelen irgalmadtól azt kérjük, hogy amint erre az életáldozatra ösztönöztél, úgy annak hűséges betöltésére is bőséges kegyelmet

adni kegyeskedjél. Amen. — Jézus szentséges Szíve, bízunk benned! — Szűz Mária szeplőtelen Szíve, légy menedékünk!

Kelet:

Név:

Lakás:

.....
férj

.....
feleség

A felajánlás búcsúi

Az eddig felsorolt előnyök biztosításán kívül a pápák különböző búcsúkkal is tüntették ki a családfelajánlást. Ezek a következők:

1. Hétévi és hétszer negyvennapos búcsút nyer a család minden tagja, ha legalább bűnbánó szívvel jelen van az otthon történő családfelajánláson.

2. Teljes búcsút nyernek a család tagjai, ha aznap meggyónnak, megáldoznak, templomban vagy nyilvános kápolnában a Szentatya szándékára imádkoznak.

3. Háromszáz napos búcsút nyernek ugyanazok, ha a felajánlás évfordulóján megújítják a felajánlást a szentséges Szív képe vagy szobra előtt.

4. „Jézus szentséges Szíve, védelmezd családunkat!” — fohászhoz 300 napos búcsú van kötve. Ha valaki a hónap minden napján elmondja ezt a fohászt, havonta legalább egyszer teljes búcsút

nyer a szokásos feltételek mellett. (Gyónás, áldozás, ima a Szentatyáért.)

5. „Jézus szentséges Szíve, jöjjön el a Te országod!” — fohász 300 napi búcsúval jár.

A 12 ígéret

Azoknak, akik Jézus Szíve tiszteletét magukévá tették, az isteni Szív a következő 12 ígéretet adta:

1. Megvigasztalom őket szenvedéseikben.
2. Megadom nekik mindazokat a kegyelmeket, amelyekre állapotuk szerint szükségük van; minden szükségükben segítségükre sietek.
3. Egyesítem a megoszlott családokat, családjukban békességet szerzek.
4. Biztos menedékük leszek életükben, de főképen haláluk óráján.
5. Minden dolgukat, vállalatukat megáldom.
6. A bűnösök Szívemben az irgalom forrására, tengerére találhatnak.
7. A lanyha lelkek buzgókká válnak.
8. A buzgó lelkek még nagyobb tökéletességre emelkednek.
9. Azoknak, akik a lelkek megmentésén dolgoznak, olyan erőt adok, hogy még a legmegrögzöttebb bűnösöket is megtérítik.
10. Megáldom a helyeket, ahol Szívem képét felfüggesztik és tisztelik.
11. Szívem határtalan irgalmasságában megígérem neked, hogy Szívem mindenható szeretete megadja a végső töredelem kegyelmét mindazoknak, akik kilenc egymásutáni hónap első péntekén megáldoznak. Nem halnak meg kegyelmem nélkül.

kül, sem a nekik szükséges szentségek vétele nélkül. Isteni Szívem biztos menedékük lesz az utolsó pillanatban.

12. Nem engedem elveszni azokat, akik ezen ájtatosságot terjesztik és buzgóságuk mértéke szerint megszentelem őket.

A család imája

Gyermekkorom legszebb emlékei közé tartoznak családunk közös esti imái, amelyeken kivétel nélkül minden családtag jelen volt. Az Úr Jézus jóságos tekintete még most is mélyen áthat, ha rágondolok, pedig — sajnos — csak 12 éves koromig élvezhettem ezeket a meghitt esti perceket.

Ma csodáljuk, hogy az öskeresztények a római birodalom fenéig pogány és erkölcstelen környezetében hogy tudták mindennap meghozni a tiszta családi élet hősiek áldozatát. Ha elolvassuk egyetlen napjuk rendjét, megértjük, hogy az imából merítették a vértanúsággal fölerő tiszta élethez és új keresztény nemzedék neveléséhez szükséges erőt. „Minden hívő, — írja az egykorú író — férfi és asszony, amidőn reggel az álomból felébred, mielőtt munkához fogna, megmossa kezét és imádkozik Istenhez . . . Ha azonban valahol az isteni ígét magyarázzák, akkor mindenki első kötelességének tartsa, hogy ott megjelenjen abban a tudatban, hogy a tanítás által Isten beszél hozzá. Ha pedig valamely napon nincsen keresztény tanítás, akkor otthon vegye elő mindenki a szent könyvet és olvasson el belőle egy-egy fejezetet. Ha otthon vagy, három óraker (nálunk kilenc óraker) mondj dicséretet Istennek. Hasonlóképen

6 órakor is (ma 12 órakor) imádkozzál. Továbbá nagy imát és nagy dicséretet kell bemutatni 9 órakor (ma d. u. 3 órakor), mert kell, hogy az igaz lélek az Urat mint igaz Istent magasztalja. Imádkozzál aztán lefekvéskor is."

A mai keresztény család imádságos élete így alakulhatna.

1. *Reggeli imán* rendszerint nem lehet jelen minden családtag. Ajánlatos valami jó könyvből néhány sort olvasni. Felnöttek elmélkedhetnek is, és pedig ilyen módon: a) Rövid fohász a Szentlélekhez megvilágosításért. b) Lassan elolvassuk a kiválasztott szöveget. c) Végigfontoljuk a szöveget: miről volt benne szó, miért kell így lenni? d) Hogyan kell tennem emez igazság szerint? e) Hogyan fogok tenni a jövőben? (esetleg lejegyezzük) f) Elhatározásunkat bizalmas, közvetlen szavakkal megbeszéljük Jézus Szívével.

2. *Minta a reggeli imára:*

Uram Jézus! Felkeltem és megjelentem előtted szolgálatodra. Szólj, Uram, hallja a te szolgád!

Neked ajánlom fel egész napomat, minden munkámat, örömet és szenvedésemet, főleg . . . (Itt megnevezzük az Imaapostolság szándékát.)

Add meg nekem és minden magyar testvéremnek, hogy úgy gondolkozzunk, mint Te, Veled imádkozzunk, Veled dolgozzunk és Veled éljünk.

Engedd, hogy teljes szívemből szeresselek Téged és mindenkor, minden erőmmel Neked szolgáljak.

Jöjjön el a Te országod az iskolába (hivatalunkba, műhelyünkbe stb.), magyar hazánkba és családjunkba, földön és az égben.

Ismerjenek, szeressenek Téged, szolgáljanak Neked mindenütt és mindenkor.

Ments meg minket minden bajtól és bűntől, főleg . . . (Itt megnevezzük azt a hibát, amelyet ma kerülni akarunk vagy megemlítjük azt a jócselekedetet, amelynek elmulasztásától félünk.)

Legyen kegyelmed azoknak a testvéreinknek lelkével, akik ma veszélyben forognak.

A meghalt hozzánk tartozók, jötevők és rokonok lelke nyugodjék békében.

Jézus szent Szíve, áldd meg szüleinket és testvéreinket.

Jézus szent Szíve, jöjjön el a Te országod mai munkánk által.

Jézus szent Szíve, szenteld meg otthonunkat.

Mindnyájunknak Édesanyja, könyörögj érettünk.

Vagy az Imaapostolság rövid felajánlását mondjuk: *Úr Jézus, szentséges Szívednek ajánlom fel Boldogasszonyunk Szívével egyesülve a mai napom minden imáját, munkáját, örömét és szenvedését engesztelésül vétkeinkért és szándékaid megvalósítására, különösen a havi szándékaidra . . . (itt megnevezzük az Imaapostolság havi szándékait). Amen.*

3. *Napközben* lehetőleg mondjunk el legalább egy tized rózsafüzért az Imaapostolság által és a Szentatyától jóváhagyott havi szándéka (pl. Kína megtéréseért, a békéért stb.).

4. *Munka előtt:* Jézusom, éretted! Jézusom, a misszióért, a bűnösök megtéréseért! stb. — mondjuk.

5. *Esti ima.* a) Rövid olvasmány a Szentírásból vagy Kempis: Krisztus követéséből vagy A

Szív-ből vagy bármilyen más jó könyvből.

b) Lelkiismeretvizsgálat: Becsületesen dolgoztam? — nem okoztam senkinek sem kárt? — Tisztátalan gondolat, nézés, cselekedet nem fordult elő? — szülőkkel (gyermekkel), előljárókkal szemben nem vétettem? — nem bántottam meg senkit szóval vagy cselekedettel? — nem mondtam másról rosszat? — mértékletes voltam a szórakozásban, étkezésben? — nem voltam gőgös, másokat megvető? — mindig igazat mondtam? — tudtam volna jobban végezni munkámat? — imáimat kellő tisztelettel végeztem? — (Részleteket lásd Bús: Lelkitükör c. könyvében.)

c) Bánat: Teljes szívemből szánom és bánom bűneimet, mert azokkal a végtelen jóságú Istenemet megbántottam. Erősen fogadom, hogy többé nem vétkezem és a bűnre vezető alkalmat elkerülöm.

Más mód:

Könyörülj rajtam, Isten, nagy irgalmad szerint,
Nagy volta szerint könyörületednek,
Gonoszságom töröld le mind.
Teljességgel moss meg bűnömtől engem,
És vétkeimtől tisztogass meg engem.
Mivelhogy bűnöm én elismerem.
Előttem van én vétkem szüntelen.
Te ellened vétkeztem egyedül,
És gonoszat előtted cselekedtem.
Ám te az igaz szívet szereted,
Rejtsd hát szívembe bölcseségedet.
Szívet teremts, Uram, tisztát belém,
Adj lelket újra szálegyeneset,

El ne taszíts orcád elől, Uram,
És meg ne vond tőlem Szentlelkedet.
(50. zsoltárból, Sik S. fordítása.)

d) Esetleg ének: Áldj meg minket, Teremtő nagy Úristen, — Áldj meg minket, Udvozító Úristen, — Áldj meg, Szentlélek Úristen. Három személy igaz Isten! — Áldj meg minket, Szentháromság egy Isten. (Sz. V. U. 273. sz.)

Más szöveg: Adjon Isten jó éjtszakát, — Küldje hozzánk őrangyalát, — Terjessze reánk szent áldását, — Köszöntsük a Szűz Máriát.

Ime, sötétben maradok; — Jöjjetek élő csillogok, — Ragyogjatok élő tüzek: — Dicsőült mennyei szentek.

Te is őrző szent angyalom, — Míg el nem nyel a sírhalom, — Míg a testem nyugasztalom, — Légy mellettem oltalmazóm. — (Somogy megyei ének; dallamát lásd Magyar Kórus Madárka c. kiadványában.)

Más szöveg: Immár a nap leáldozott. — Teremtőnk, kérünk Tégedet, — Légy kegyes és maradj velünk, — Őrizzed, óvjad népedet.

A gonosz álmok fussanak, — És minden éji képzelet, — Az ellent kösse meg kezed, — Tesztünket hogy ne rontsa meg.

Add nekünk, édes jó Atyánk, — Egyszülött Krisztus, add nekünk, — Szentlélek Isten, vigaszunk, — Kegyelmes, őrző Istenünk. (A papi Breviárium esti himnusza. Dallama: Ó dicsőséges Aszszonyság vagy saját dallam a Sz. V. U.! 230.)

e) Ima: Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet. Vigyázz reánk mint szemed világára, szárnyad árnyékában legyen oltalmunk.

Légy erőnk, míg ébren vagyunk,
őrizz minket, míg nyugosunk,
hogy Krisztussal együtt dolgozzunk ébren,
békéjével nyugodjunk az éjben.

Ó Asszonyom, Édesanyám, emlékezzél meg
arról, hogy tied vagyok.

Légy mellettem, vigyázz reám mint javadra
és tulajdonodra.

Amen.

(Csendben elmondunk egy Üdvözlégyet. Utána a szülők keresztet írnak gyermekeik homlokára, a gyermekek pedig megcsókolják szüleiket és csendben aludni térnek.)

A felajánlott család olvasmányai:

A Szív a családok legfontosabb hetilapja.

A Jézus Szíve Hirnöke az Imaapostolság és
a Jézus Szíve Szövetség röpiratszerű havilapja.

A Jézus Szíve Szövetség, a felnőttek számára
Jézus szellemét sugárzó mozgalma és szervezete.

A SzIG-Mozgalom (Szociális Ifjúsági Gárda)
a Jézus Szíve Szövetség fiú-mozgalma.

A Szív-mozgalom a leányok Jézus Szíve
Szövetsége.

A Szívgárda az elemisták egyesülete.

A Családok Szeretet-szövetsége a családok
legerősebb segítője.

Központ: Budapest, VIII., Mária-u. 23. I. em.

Tartalom

Mi lesz velünk? — — — — —	3
---------------------------	---

I. RÉSZ

Szeressétek egymást!

„Nem jó az embernek egyedül lenni!” — —	5
A férj boldogsága — — — — —	7
„Ti férjek, szeressétek feleségeket!” — —	9
Kettős boldogság — — — — —	11
Mit ad a gyermek a férfinak? — — — —	13
„Hiszen ő életem folytatása . . .” — — —	15
A szeretet élő biztosítója — — — — —	17
Melyik gyermekedben áld meg az Isten? —	19
Mit nyújt az otthon? — — — — —	22
Állandó szövetség — — — — —	23
Bontó és bomlasztó elemek — — — — —	26
Mentsük, ami menthető! — — — — —	28

II. RÉSZ

... Ahogy én szerettelek titeket

A család legbensőbb élete — — — — —	30
A szeretet ragyogó példája — — — — —	31

A férfi megbecsülése	—	—	—	—	—	—	34
„Ha itt lettél volna!” . . .	—	—	—	—	—	—	36
„Tudnád őt szeretni?”	—	—	—	—	—	—	38
„Békesség ennek a háznak!”	—	—	—	—	—	—	41
Hozzáköti a hála	—	—	—	—	—	—	43
Miért a családfelajánlás?	—	—	—	—	—	—	45

III. RÉSZ

Maradjatok az én szeretetemben!

A családfelajánlás története	—	—	—	—	—	—	48
Pápák a családfelajánlásról	—	—	—	—	—	—	49
Kik ajánlják fel családjukat?	—	—	—	—	—	—	51
Előkészület a családfelajánlásra	—	—	—	—	—	—	54
A családfelajánlás szertartása	—	—	—	—	—	—	56
A felajánlás megújítása	—	—	—	—	—	—	61
A felajánlott családok kötelességei	—	—	—	—	—	—	61
A Családok Szeretet-szövetsége	—	—	—	—	—	—	63
A fogadalom és a felajánlás	—	—	—	—	—	—	65
A fogadalom	—	—	—	—	—	—	68
A felajánlás búcsúi	—	—	—	—	—	—	70
A 12 ígéret	—	—	—	—	—	—	71
A család imája	—	—	—	—	—	—	72
A felajánlott család olvasmányai	—	—	—	—	—	—	77

